



V Bruselu dne XXX  
[...] (2014) XXX draft

## SDĚLENÍ KOMISE

**Návrh sdělení Komise o pojmu státní podpora podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování  
Evropské unie**

## SDĚLENÍ KOMISE

### Návrh sdělení Komise o pojmu státní podpora podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie

#### Obsah

1.	Úvod.....	4
2.	Pojem podnik a hospodářská činnost.....	4
2.1	Obecné zásady.....	4
2.2	Výkon veřejné moci.....	6
2.3	Sociální zabezpečení.....	7
2.4	Zdravotní péče.....	8
2.5	Vzdělávání a výzkumné činnosti.....	9
2.6	Infrastruktura.....	10
3.	Státní původ.....	12
3.1	Přičitatelnost státu.....	12
3.1.1	Ukazatele přičitatelnosti státu.....	13
3.1.2	Přičitatelnost státu a povinnosti podle práva Unie.....	14
3.2	Státní prostředky.....	14
3.2.1	Obecné zásady.....	14
3.2.2	Rozhodující vliv na zdroje.....	17
3.2.3	Účast státu na přerozdělování mezi soukromými subjekty.....	18
4.	Výhoda.....	19
4.1	Pojem výhoda obecně.....	19
4.1.1	Obecné zásady.....	19
4.1.2	Nepřímá výhoda.....	21
4.2	Kritérium subjektu v tržním hospodářství.....	21
4.2.1	Úvod.....	21
4.2.2	Obecné zásady.....	22
4.2.3	Uplatňování kritéria subjektu v tržním hospodářství.....	25
5.	Selektivita.....	33
5.1	Obecné zásady.....	33
5.2	Věcná selektivita.....	34
5.2.1	Právní a faktická selektivita.....	34

5.2.2	Selektivita vyplývající z volného uvážení ve správní praxi.....	34
5.2.3	Posouzení věcné selektivity u opatření snižujících běžné výdaje podniků.....	35
5.3	Regionální selektivita.....	39
5.3.1	Institucionální autonomie.....	40
5.3.2	Procesní autonomie.....	40
5.3.3	Hospodářská a finanční autonomie.....	40
5.4	Zvláštní otázky týkající se fiskální podpory.....	41
5.4.1	Družstevní společnosti.....	41
5.4.2	Subjekty kolektivního investování.....	42
5.4.3	Daňová amnestie.....	44
5.4.4	Daňové dohody a rozhodnutí.....	44
5.4.5	Pravidla týkající se odpisů/amortizace.....	46
5.4.6	Režim paušální daně u zvláštních činností.....	47
5.4.7	Pravidla proti zneužívání.....	47
5.4.8	Spotřební daně.....	47
6.	Účinek na obchod a hospodářskou soutěž.....	48
6.1	Obecné zásady.....	48
6.2	Narušení hospodářské soutěže.....	48
6.3	Ovlivnění obchodu.....	49
7.	Závěrečná ustanovení.....	51

## **1. Úvod**

1. V rámci modernizace státní podpory by Komise ráda dále vyjasnila klíčové pojmy, jež souvisejí s pojmem státní podpora stanoveným v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). Jejím cílem je přispět k snazšímu, transparentnějšímu a jednotnějšímu uplatňování tohoto pojmu napříč Evropou.
2. Toto sdělení se týká pouze pojmu státní podpora podle čl. 107 odst. 1 SFEU, který musí uplatňovat Komise i vnitrostátní orgány (včetně vnitrostátních soudů) ve spojení s oznamovací povinností a povinností zdržet se jednání stanovenými v čl. 108 odst. 3 SFEU. Toto sdělení se naopak netýká slučitelnosti státní podpory s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 2 a 3 SFEU, již musí posoudit Komise.
3. Vzhledem k tomu, že státní podpora je objektivní a právní pojem, který je definován přímo ve Smlouvě, Komise pouze objasní, jak chápe ustanovení Smlouvy v souladu s judikaturou EU, aniž by tím byl dotčen výklad Soudního dvora Evropské unie.
4. Je třeba zdůraznit, že Komise je tímto objektivním pojmem vázána, jediné s výhradou zvláštních situací zahrnujících komplexní hospodářské posouzení<sup>1</sup>. Legalita rozhodnutí Komise o existenci státní podpory by se měla posuzovat pouze v rámci čl. 107 odst. 1 SFEU. Komise proto bude v tomto sdělení pokud možno odkazovat na judikaturu nebo v případě, že rozsudky nejsou k dispozici, na svou rozhodovací praxi, i když není možné zabývat se na tomto základě všemi záležitostmi. Je třeba zdůraznit, že prvotním východiskem při výkladu pojmu podpora je vždy judikatura soudů Unie.
5. V čl. 107 odst. 1 SFEU jsou státní podpory vymezeny jako podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy. V tomto sdělení budou objasněny jednotlivé prvky, které na základě tohoto ustanovení představují podle judikatury státní podporu: existence podniku, přičitatelnost opatření státu, jeho financování ze státních prostředků, poskytnutí výhody, selektivita opatření a jeho potenciální dopad na hospodářskou soutěž a obchod v rámci Unie.

## **2. POJEM PODNIK A HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST**

6. Na základě čl. 107 odst. 1 SFEU se pravidla státní podpory obecně použijí pouze tehdy, je-li příjemcem podpory „podnik“.

### **2.1 Obecné zásady**

7. Podle ustálené judikatury Soudního dvora jsou podniky vymezeny jako subjekty, které vykonávají hospodářskou činnost, bez ohledu na jejich právní postavení

---

<sup>1</sup> V tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. Scott, C-290/07 P, Sb. rozh. 2010, s. I-7763, bod 66.

a způsob jejich financování<sup>2</sup>. Označení konkrétního subjektu za podnik proto závisí zcela na povaze jeho činností. Tato obecná zásada má tři důležité důsledky:

8. Prvním důsledkem je to, že není rozhodující status subjektu podle vnitrostátního práva. Například subjekt, který je podle vnitrostátního práva označen jako sdružení nebo sportovní klub, se může přesto pokládat za podnik ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Totéž platí pro subjekt, který je formálně součástí veřejné správy. Jediným důležitým kritériem v tomto ohledu je to, zda vykonává hospodářskou činnost.
9. Druhým důsledkem pak je, že použití pravidel státní podpory jako takových nezávisí na tom, zda je subjekt zřízen za účelem vytváření zisku. Z judikatury Soudního dvora a Tribunálu vyplývá, že i neziskové subjekty mohou nabízet zboží a služby na trhu<sup>3</sup>. Jestliže tak neziskové subjekty nečiní, zůstávají mimo působnost kontroly státní podpory.
10. A konečně třetím důsledkem je, že označení subjektu za podnik vždy souvisí s konkrétní činností. Subjekt, který vykonává jak hospodářské, tak nehopodářské činnosti, se považuje za podnik pouze v souvislosti s hospodářskými činnostmi.
11. Pro účely použití pravidel státní podpory lze dva samostatné právní subjekty považovat za jednu hospodářskou jednotku. Tato hospodářská jednotka se pak považuje za relevantní podnik. Soudní dvůr v této souvislosti posuzuje existenci kontrolního podílu a jiných funkčních, ekonomických a organických vazeb<sup>4</sup>.
12. V zájmu vyjasnění rozdílu mezi hospodářskými a nehopodářskými činnostmi Soudní dvůr soustavně uvádí, že hospodářskou činnost představuje jakákoli činnost spočívající v nabízení zboží nebo služeb na trhu<sup>5</sup>.
13. Otázka, zda pro určité zboží a služby existuje trh, může záviset na způsobu, jakým jsou tyto služby v dotyčném členském státě organizovány<sup>6</sup>, a může se tudíž v jednotlivých členských státech lišit. Zařazení určité činnosti se mimoto může v průběhu času měnit kvůli politickým rozhodnutím nebo hospodářskému vývoji. Co není hospodářskou činností dnes, může jí být zítra a naopak.
14. Rozhodnutí orgánu veřejné moci, že třetím stranám nedovolí poskytovat určitou službu (například proto, že si ji přeje poskytovat interně), nevyklučuje existenci hospodářské činnosti. I přes takovéto uzavření trhu může hospodářská činnost existovat, jestliže by danou službu na předmětném trhu byli ochotni a schopni

---

<sup>2</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Pavlov a další, C-180/98 až C-184/98, Recueil 2000, s. I-6451, bod 74.

<sup>3</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Van Landewyck, 209/78 až 215/78 a 218/78, Recueil 1980, s. 3125, bod 88; rozsudek Soudního dvora ve věci FFSA a další, C-244/94, Recueil 1995, s. I-4013, bod 21, a rozsudek Soudního dvora ve věci MOTOE, C-49/07, Sb. rozh. 2008, s. I-4863, body 27 a 28.

<sup>4</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci AceaElectrabel Produzione SpA v. Komise, C-480/09 P, Sb. rozh. 2010, s. I-13355, body 47 až 55, a rozsudek Soudního dvora ve věci Cassa di Risparmio di Firenze SpA a další, C-222/04, Sb. rozh. 2006, s. I-289, bod 112.

<sup>5</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. Itálie, 118/85, Recueil 1987, s. 2599, bod 7; rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. Itálie, C-35/96, Recueil 1998, s. I-3851, bod 36, a rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Pavlov a další, C-180/98 až C-184/98, Recueil 2000, s. I-6451, bod 75.

<sup>6</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Poucet a Pistre, C-159/91 a C-160/91, Recueil 1993, s. I-637, body 16 až 20.

poskytovat jiní provozovatelé. Obecně lze říci, že skutečnost, že určitá služba je poskytována interně, není pro hospodářskou povahu činnosti relevantní<sup>7</sup>.

15. Vzhledem k tomu, že rozlišení mezi hospodářskými a nehospodářskými činnostmi závisí na politických rozhodnutích a hospodářském vývoji v konkrétním členském státě, není možné sestavit vyčerpávající seznam činností, které by *a priori* nikdy nebyly hospodářské. Takový seznam by neposkytl skutečnou právní jistotu, a nebyl by proto příliš užitečný. Místo toho bude v následujících oddílech objasněno, jak se výše uvedený rozdíl projevuje v řadě důležitých oblastí.
16. Jelikož hospodářská činnost není ve Smlouvách vymezena, zdá se, že za účelem použití pravidel vnitřního trhu a práva hospodářské soutěže sleduje judikatura různá kritéria<sup>8</sup>.
17. Samotná skutečnost, že určitý subjekt drží podíly, a to i většinové, v určitém podniku, který poskytuje zboží nebo služby na trhu, neznamená, že by se tento subjekt měl pro účely článku 107 SFEU automaticky považovat za podnik. Pokud toto držení podílů opravňuje pouze k výkonu práv spojených s postavením akcionáře a případně k přijímání dividend, které jsou pouhým plodem z vlastnictví majetku, nepovažuje se tento subjekt za podnik, pokud sám neposkytuje zboží nebo služby na trhu<sup>9</sup>.

## 2.2 Výkon veřejné moci

18. Z judikatury vyplývá, že se článek 107 SFEU nepoužije, pokud stát jedná „při výkonu veřejné moci“<sup>10</sup> nebo pokud veřejnoprávní subjekty jednájí „jakožto orgány veřejné moci“<sup>11</sup>. Lze mít za to, že určitý subjekt vykonává veřejnou moc, jestliže je daná činnost úkolem, který patří mezi základní funkce státu, nebo jestliže je s těmito funkcemi spojena svou povahou, svým cílem a pravidly, kterými se řídí<sup>12</sup>. Obecně lze konstatovat, že činnosti, které jsou nedílnou součástí výsad úřední moci a které vykonává stát, nepředstavují hospodářské činnosti, pokud se daný členský stát nerozhodl zavést tržní mechanismy. Příkladem jsou činnosti související:
  - a) s armádou nebo policií<sup>13</sup>;

<sup>7</sup> Viz stanovisko generálního advokáta Geelhoeda ve věci Asociación Nacional de Empresas Forestales (Asemfo), C-295/05, Sb. rozh. 2007, s. I-2999, body 110 až 116; nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a 1107/70, Úř. věst. L 315, 3.12.2007, s. 1, čl. 5 odst. 2 a čl. 6 odst. 1; rozhodnutí Komise 2011/501/EU ze dne 23. února 2011 o státní podpoře C 58/06 (ex NN 98/05) Německa pro podniky Bahnen der Stadt Monheim (BSM) a Rheinische Bahngesellschaft (RBG) v rámci dopravního svazu Verkehrsverbund Rhein Ruhr, Úř. věst. L 210, 17.8.2011, s. 1, body 208 a 209.

<sup>8</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci David Meca-Medina a Igor Majcen v. Komise, C-519/04 P, Sb. rozh. 2006, s. I-6991, body 30 až 33; rozsudek Soudního dvora ve věci Kattner Stahlbau, C-350/07, Sb. rozh. 2009, s. I-1513, body 66, 72, 74 a 75, a stanovisko generálního advokáta Poiarese Madura ve věci FENIN, C-205/03 P, Sb. rozh. 2006, s. I-6295, body 50 a 51.

<sup>9</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Cassa di Risparmio di Firenze SpA a další, C-222/04, Sb. rozh. 2006, s. I-289, body 107 až 118 a 125.

<sup>10</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. Itálie, 118/85, Recueil 1987, s. 2599, body 7 a 8.

<sup>11</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Bodson, C-30/87, Recueil 1988, s. I-2479, bod 18.

<sup>12</sup> Viz zejména rozsudek Soudního dvora ve věci SAT, C-364/92, Recueil 1994, s. I-43, bod 30.

<sup>13</sup> Rozhodnutí Komise ze dne 7. prosince 2011 o státní podpoře SA.32820 (2011/NN) – Spojené království – Podpora pro Forensic Science Services, Úř. věst. C 29, 2.2.2012, s. 4, bod 8.

- b) s bezpečností a řízením letového provozu<sup>14</sup>;
  - c) s bezpečností a řízením námořní dopravy<sup>15</sup>;
  - d) s dohledem nad ochranou před znečišťováním<sup>16</sup>;
  - e) s organizací, financováním a výkonem trestů odnětí svobody<sup>17</sup> a
  - f) se shromažďováním údajů, které jsou podniky ze zákona povinny zveřejnit a které mají sloužit veřejným účelům<sup>18</sup>.
19. V rozsahu, v němž veřejnoprávní subjekt vykonává hospodářskou činnost, kterou lze oddělit od výkonu jeho výsad veřejné moci, jedná tento subjekt v případě této činnosti jakožto podnik. Naopak v případě, kdy je daná hospodářská činnost od výkonu výsad veřejné moci neoddělitelná, zůstávají veškeré činnosti vykonávané uvedeným subjektem spojeny s výkonem těchto výsad veřejné moci, a nespádají proto pod pojem podnik<sup>19</sup>.

### 2.3 Sociální zabezpečení

20. To, zda mají být systémy v oblasti sociálního zabezpečení zařazovány mezi systémy zahrnující hospodářskou činnost, závisí na způsobu, jakým jsou zřízeny a strukturovány. Judikatura v podstatě rozlišuje mezi systémy založenými na zásadě solidarity a hospodářskými systémy.
21. Soudní dvůr a Tribunál používají při rozhodování o tom, zda je systém sociálního zabezpečení založen na solidaritě, a nezahrnuje tudíž hospodářskou činnost, řadu kritérií:
- a) zda je účast v systému povinná<sup>20</sup>;
  - b) zda má systém výhradně sociální účel<sup>21</sup>;
  - c) zda je systém neziskový<sup>22</sup>;
  - d) zda dávky nezávisí na příspěvcích<sup>23</sup>;
  - e) zda nemusí být vyplácené dávky poměrné příjmům pojištěnce<sup>24</sup> a

<sup>14</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci SAT/Eurocontrol, C-364/92, Recueil 1994, s. I-43, bod 27, a rozsudek Soudního dvora ve věci Selex Sistemi Integrati v. Komise, C-113/07 P, Sb. rozh. 2009, s. I-2207, bod 71.

<sup>15</sup> Rozhodnutí Komise ze dne 16. října 2002 o státní podpoře N 438/02 – Belgie – Podpora přístavním orgánům, Úř. věst. C 284, 21.11.2002, s. 2.

<sup>16</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Cali & Figli, C-343/95, Recueil 1997, s. I-1547, bod 22.

<sup>17</sup> Rozhodnutí Komise ze dne 19. července 2006 o státní podpoře N 140/06 – Litva – Přidělování dotací státním podnikům v nápravných zařízeních, Úř. věst. C 244, 11.10.2006, s. 12.

<sup>18</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Compass- Datenbank GmbH, C-138/11, Sb. rozh. 2012, s. I-0000, bod 40.

<sup>19</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Compass- Datenbank GmbH, C-138/11, Sb. rozh. 2012, s. I-0000, bod 38, a rozsudek Soudního dvora ve věci SELEX Sistemi Integrati v. Komise, C-113/07 P, Sb. rozh. 2009, s. I-2207, bod 72 a následující body.

<sup>20</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Poucet a Pistre, C-159/91 a C-160/91, Recueil 1993, s. I-637, bod 13.

<sup>21</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Cisaal a INAIL, C-218/00, Recueil 2002, s. I-691, bod 45.

<sup>22</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech AOK Bundesverband, C-264/01, C-306/01, C-354/01 a C-355/01, Recueil 2004, s. I-2493, body 47 až 55.

<sup>23</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Poucet a Pistre, C-159/91 a C-160/91, Recueil 1993, s. I-637, body 15 až 18.

- f) zda na systém dohlíží stát<sup>25</sup>.
22. Takovéto systémy založené na solidaritě je nutno odlišovat od hospodářských systémů<sup>26</sup>. Hospodářské systémy se na rozdíl od systémů založených na solidaritě obvykle vyznačují těmito prvky:
- a) dobrovolnou účastí<sup>27</sup>;
  - b) zásadou kapitalizace (nároky závisí na zaplacených příspěvcích a finančních výsledcích systému)<sup>28</sup>;
  - c) ziskovou povahou<sup>29</sup> a
  - d) poskytováním plnění, které doplňuje plnění základního systému<sup>30</sup>.
23. Některé systémy kombinují prvky z obou kategorií. V takových případech závisí zařazení systému na analýze jednotlivých prvků a jejich příslušného významu<sup>31</sup>.

#### 2.4 Zdravotní péče

24. V Unii se systémy zdravotní péče jednotlivých členských států výrazně liší. Na konkrétních národních zvláštnostech závisí, zda mezi sebou různí poskytovatelé zdravotní péče soutěží a do jaké míry.
25. V některých členských státech jsou veřejné nemocnice nedílnou součástí státní zdravotní služby a jsou téměř zcela založeny na zásadě solidarity<sup>32</sup>. Tyto nemocnice jsou financovány přímo z příspěvků na sociální zabezpečení a z jiných státních prostředků a poskytují své služby zdarma na základě univerzálního pokrytí<sup>33</sup>. Soudní

---

<sup>24</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci *Cisal a INAIL*, C-218/00, Recueil 2002, s. I-691, bod 40.

<sup>25</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech *Poucet a Pistre*, C-159/91 a C-160/91, Recueil 1993, s. I-637, bod 14; rozsudek Soudního dvora ve věci *Cisal a INAIL*, C-218/00, Recueil 2002, s. I-691, body 43 až 48, a rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech *AOK Bundesverband*, C-264/01, C-306/01, C-354/01 a C-355/01, Recueil 2004, s. I-2493, body 51 až 55.

<sup>26</sup> Viz zejména rozsudek Soudního dvora ve věci *FFSA a další*, C-244/94, Recueil 1995, s. I-4013, bod 19.

<sup>27</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci *Albany*, C-67/96, Recueil 1999, s. I-5751, body 80–87.

<sup>28</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci *FFSA a další*, C-244/94, Recueil 1995, s. I-4013, body 9 a 17 až 20; rozsudek Soudního dvora ve věci *Albany*, C-67/96, Recueil 1999, s. I-5751, body 81 až 85; rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech *Brentjens*, C-115/97 až C-117/97, Recueil 1999, s. I-6025, body 81 až 85, rozsudek Soudního dvora ve věci *Drijvende Bokken*, C-219/97, Recueil 1999, s. I-6121, body 71 až 75, a rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech *Pavlov a další*, C-180/98 až C-184/98, Recueil 2000, s. I-6451, body 114 a 115.

<sup>29</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech *Brentjens*, C-115/97 až C-117/97, Recueil 1999, s. I-6025, body 74 až 85.

<sup>30</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech *Pavlov a další*, C-180/98 až C-184/98, Recueil 2000, s. I-6451, body 67 až 70.

<sup>31</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci *Kattner Stahlbau*, C-350/07, Sb. rozh. 2009, s. I-1513, bod 33 a následující body.

<sup>32</sup> Podle judikatury soudů Unie je vynikajícím příkladem španělský státní systém zdravotní péče (rozsudek Soudu prvního stupně ve věci *FENIN*, T-319/99, Recueil 2003, s. II-357, a rozsudek Soudního dvora ve věci *C-205/03 P*, Sb. rozh. 2006, s. I-6295, body 25 až 28.)

<sup>33</sup> V závislosti na celkovém charakteru systému nemohou poplatky, které kryjí pouze malou část skutečných nákladů na poskytování služby, ovlivnit zařazení tohoto systému mezi systémy nehospodářské povahy.



dvůr a Tribunál potvrdily, že pokud existuje takováto struktura, nejednají příslušné organizace jako podniky<sup>34</sup>.

26. Jestliže existuje takováto struktura, pak i činnosti, které by sice samy o sobě mohly mít hospodářskou povahu, ale jsou vykonávány pouze pro účely poskytování další, nehospodářské služby, hospodářskou povahu nemají. Organizace, jež nakupuje zboží, a to i ve velkých množstvích, pro účely nabízení nehospodářské služby, nejedná jako podnik jen proto, že na daném trhu vystupuje jako odběratel<sup>35</sup>.
27. V mnoha jiných členských státech nabízejí nemocnice a další poskytovatelé zdravotní péče své služby za úplatu, kterou hradí buď přímo pacienti, nebo jejich pojišťovny<sup>36</sup>. V takových systémech existuje mezi nemocnicemi při poskytování služeb zdravotní péče určitá míra hospodářské soutěže. Skutečnost, že zdravotní péči poskytuje veřejná nemocnice, v takovém případě nestačí k tomu, aby se tato činnost označila za nehospodářskou.
28. Soudní dvůr a Tribunál rovněž objasnily, že služby zdravotní péče, které poskytují soukromí lékaři a další soukromí pracovníci ve zdravotnictví za úplatu a na vlastní riziko, je nutno považovat za hospodářskou činnost<sup>37</sup>. Stejná zásada by se použila na samostatné lékárny.

## 2.5 Vzdělávání a výzkumné činnosti

29. Na veřejné vzdělávání organizované v rámci státního vzdělávacího systému a financované a kontrolované státem lze podle judikatury pohlížet jako na nehospodářskou činnost. V tomto ohledu Soudní dvůr uvedl, že se stát: „tím, že zavede a udržuje takový veřejný vzdělávací systém financovaný zpravidla z veřejného rozpočtu, a nikoliv žáky nebo jejich rodiči, ... nehodlá věnovat výkonu činnosti za úplatu, ale plní vůči svému obyvatelstvu své poslání v oblasti sociální, kulturní a vzdělávací“<sup>38</sup>.
30. Podle téže judikatury není nehospodářská povaha veřejného vzdělávání v zásadě ovlivněna skutečností, že žáci nebo jejich rodiče musí někdy platit za výuku nebo za zápis poplatky, které přispívají k úhradě provozních výdajů systému. Tyto finanční příspěvky často pokrývají jen zlomek skutečných nákladů na službu, a nelze je proto chápat jako úplatu za poskytovanou službu. Nemění tedy nehospodářskou povahu služby všeobecného vzdělávání, která je financována převážně z veřejných zdrojů<sup>39</sup>. Tyto zásady se mohou vztahovat na veřejné vzdělávací služby, jako jsou odborné vzdělávání<sup>40</sup>, soukromé a veřejné základní školy<sup>41</sup> a mateřské školy<sup>42</sup>, učitelská

<sup>34</sup> Rozsudek Soudu prvního stupně ve věci FENIN, T-319/99, Recueil 2003, s. II-357, bod 39, a rozsudek Soudního dvora ve věci C-205/03 P, Sb. rozh. 2006, s. I-6295, body 25 až 28.

<sup>35</sup> Rozsudek Soudu prvního stupně ve věci FENIN, T-319/99, Recueil 2003, s. II-357, bod 40.

<sup>36</sup> Viz například rozsudek Soudního dvora ve věci Geraets-Smits a další, C-157/99, Recueil 2001, s. I-5473, body 53 až 58.

<sup>37</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Pavlov a další, C-180/98 až C-184/98, Recueil 2000, s. I-6451, body 75 a 77.

<sup>38</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. Německo, C-318/05, Sb. rozh. 2007, s. I-6957, bod 68. Viz rovněž rozhodnutí Komise ze dne 25. dubna 2001 o státní podpoře č. N 118/00 – Veřejné dotace pro profesionální sportovní kluby, Úř. věst. C 333, 28.11.2001, s. 6.

<sup>39</sup> Rozsudek Soudu ESVO ze dne 21. února 2008 ve věci Private Barnehagers Landsförbund v. Kontrolní úřad ESVO, E-5/07, Sb. rozh. 2008, s. 62, bod 83.

<sup>40</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Humbel, 263/86, Recueil 1988, s. 5365, bod 18.

činnost na vysokých školách vykonávaná jako vedlejší pracovní činnost<sup>43</sup> a poskytování vzdělání na vysokých školách<sup>44</sup>. Stejně zásady lze použít na určité kulturní služby, jako jsou například veřejné knihovny<sup>45</sup>.

31. Tyto veřejné vzdělávací služby je třeba odlišovat od služeb, které jsou financovány převážně rodiči nebo žáky či komerčními příjmy. Například vysokoškolské vzdělávání financované v celém rozsahu studenty jednoznačně spadá do poslední jmenované kategorie. V některých členských státech mohou veřejnoprávní subjekty nabízet také vzdělávací služby, které je nutno kvůli jejich povaze, struktuře financování a existenci konkurenčních soukromých organizací považovat za hospodářské služby.
32. Na základě výše uvedených zásad se Komise domnívá, že některé činnosti vysokých škol a výzkumných organizací nespádají do oblasti působnosti pravidel státní podpory. Jedná se o jejich základní činnosti, a sice:
- a) vzdělávání za účelem zvýšení množství a zlepšení kvalifikace lidských zdrojů;
  - b) nezávislý výzkum a vývoj prováděný s cílem získat nové poznatky a lépe pochopit konkrétní téma, včetně výzkumu a vývoje založeného na spolupráci, a
  - c) šíření výsledků výzkumu.
33. Komise se domnívá, že činnosti v oblasti převodu technologií (udělování licencí, zakládání osamostatněných podniků nebo jiné formy řízení poznatků získaných výzkumnou organizací) mají nehmotnou povahu, jestliže jsou vnitřní povahy<sup>46</sup> a veškeré příjmy z těchto činností jsou znovu investovány do základních činností dotyčných výzkumných organizací<sup>47</sup>.

## 2.6 Infrastruktura

34. Až donedávna se často mělo za to, že financování infrastruktury nespadá do oblasti působnosti pravidel státní podpory za předpokladu, že výstavba a provoz infrastruktury představuje obecné opatření veřejné politiky, a nikoli hospodářskou činnost. Odrazem tohoto názoru jsou pokyny Komise pro odvětví letecké dopravy z roku 1994, ve kterých se uvádí, že „výstavba [nebo] rozšíření infrastrukturních zařízení (např. letišť, dálnic, mostů atd.) je obecným opatřením hospodářské politiky,

---

<sup>41</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. Německo, C-318/05, Sb. rozh. 2007, s. I-6957, body 65 až 71. Rozsudek Soudního dvora ve věci Schwartz, C-76/05, Sb. rozh. 2007, s. I-6849, body 37 až 47.

<sup>42</sup> Rozsudek Soudu ESVO ze dne 21. února 2008 ve věci Private Barnehagers Landsförbund v. Kontrolní úřad ESVO, E-5/07.

<sup>43</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Jundt, C-281/06, Sb. rozh. 2007, s. I-12231, body 28 až 39.

<sup>44</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Wirth, 109/92, Recueil 1993, s. I-6447, body 14 až 22.

<sup>45</sup> Viz rozhodnutí Komise ze dne 16. dubna 2013 o státní podpoře č. SA.35529 – Česká republika – Digitalizace knih v knihovnách.

<sup>46</sup> Podle poznámky pod čarou č. 25 rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací se „vnitřní povahou“ rozumí situace, kdy je management znalostí výzkumné organizace prováděn oddělením nebo pobočkou výzkumné organizace nebo společně s dalšími výzkumnými organizacemi. Svěření dodávek specifických služeb třetím stranám prostřednictvím veřejné soutěže obvykle nezbavuje tyto činnosti vnitřní povahy.

<sup>47</sup> Viz body 3.1.1 a 3.1.2 rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací.

kteře Komise nemůžee přezkoumávat podle pravidel Smlouvy týkajících se státních podpor<sup>48</sup>.

35. Rozsudek ve věci Aéroports de Paris ze dne 12. prosince 2000<sup>49</sup> však tento výklad zrušil a objasnil, že provozování letiště představuje hospodářskou činnost. Rozsudek ve věci Leipzig/Halle<sup>50</sup> z roku 2010 pak o něco později potvrdil, že výstavba infrastruktury jakéhokoli druhu, která má být hospodářsky využívána, jako jsou letištní dráhy využívané pro komerční účely, představuje sama o sobě hospodářskou činnost, což znamená, že se na způsob jejího financování vztahují pravidla státní podpory. Ačkoli se výše uvedené případy týkají konkrétního odvětví, zásady, které vypracoval Soudní dvůr, se jeví jako obecný výklad, a jsou tudíž použitelné na jakoukoli infrastrukturu provozovanou za účelem hospodářské činnosti.
36. Kvůli nejistotě, která existovala v době před vynesením rozsudku ve věci Aéroports de Paris, se však orgány veřejné moci mohly oprávněně domnívat, že financování infrastruktury poskytnuté před vynesením tohoto rozsudku státní podporu nepředstavuje, a že taková opatření tudíž není potřeba oznamovat Komisi. Z toho vyplývá, že Komise nemůžee finanční opatření, která byla s konečnou platností přijata před vynesením rozsudku ve věci Aéroports de Paris, zpochybnit na základě pravidel státní podpory<sup>51</sup>. To ovšem neznamená, že po vynesení rozsudku ve věci Aéroports de Paris by se existence státní podpory předpokládala, – tu bude nutné ověřit případ od případu<sup>52</sup>.
37. Veřejné financování infrastruktury, která nemá být využívána komerčně, je v zásadě z uplatňování pravidel státní podpory vyloučeno. To se týká například obecné infrastruktury, jako jsou veřejné komunikace, mosty nebo kanály, která je veřejnosti k dispozici k bezplatnému užívání. Totéž platí u infrastruktury určené pro činnosti, jež stát obvykle provádí v rámci výkonu veřejné moci (například u letištní infrastruktury související s řízením letového provozu, u majáků a jiných zařízení pro potřeby obecné navigace a u policejní a celní infrastruktury).
38. Je-li infrastruktura původně nehospodářské povahy později přeorientována na hospodářské využití (např. vojenské letiště se přemění na civilní), zohlední se za účelem posouzení podle pravidel státní podpory pouze náklady vynaložené na přeměnu infrastruktury k hospodářskému využití<sup>53</sup>.
39. Jestliže se určitá infrastruktura využívá k hospodářským i nehospodářským činnostem, spadá veřejné financování do oblasti působnosti pravidel státní podpory

<sup>48</sup> „Použití článků 92 a 93 Smlouvy o ES a článku 61 Dohody o EHP na státní podpory v odvětví letectví“, Úř. věst. C 350, 10.12.1994, s. 5, bod 12.

<sup>49</sup> Rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Aéroports de Paris v. Komise, T-128/98, Recueil 2000, s. II-3929, bod 125. Viz rovněž rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Ryanair v. Komise, T-196/04, Sb. rozh. 2008, s. II-3643, bod 88.

<sup>50</sup> Rozsudek Tribunálu ve spojených věcech Freistaat Sachsen, Flughafen Leipzig/Halle a další v. Komise, T-443/08 a T-455/08, Sb. rozh. 2011, s. II-1311, zejména body 93 a 94, potvrzeno v odvolacím řízení, viz rozsudek Soudního dvora ve věci Mitteldeutsche Flughafen AG a Flughafen Leipzig-Halle GmbH v. Komise, C-288/11 P, Sb. rozh. 2012, s. I-0000.

<sup>51</sup> Rozhodnutí Komise ze dne 3. října 2012 o státní podpoře SA.23600, Financování terminálu 2 na letišti Mnichov, Úř. věst. L 319, 29.11.2013, s. 8, 74. až 81. bod odůvodnění.

<sup>52</sup> Výše uvedeným objasněním není dotčeno uplatňování pravidel politiky soudržnosti v těchto případech. K těm jsou pokyny uvedeny jinde.

<sup>53</sup> Viz rozhodnutí Komise o státní podpoře SA.23324 – letiště Tampere-Pirkkala, Úř. věst. L 309, 13.11.2013, s. 27.

pouze tehdy, pokud pokrývá náklady spojené s hospodářskými činnostmi. Je-li možné oddělit náklady a výnosy spojené s hospodářskými a nehospodářskými činnostmi, použijí se pravidla státní podpory pouze s ohledem na státní podporu, která přesahuje částku pokrývající náklady na nehospodářské činnosti.

40. Pokud infrastruktura v případě smíšeného využití slouží téměř výhradně činnosti nehospodářské, financování této infrastruktury může stát mimo oblast působnosti pravidel hospodářské soutěže v celé jeho úplnosti, pakliže je hospodářské využití infrastruktury pouze vedlejší, tj. pakliže se jedná o činnost, která je přímo spojena s provozem infrastruktury a je pro něj nezbytná, nebo o činnost, která je neoddělitelně spojena s hlavním nehospodářským využitím infrastruktury. Tyto vedlejší činnosti obvykle spotřebovávají stejné vstupy (např. materiál, zařízení, pracovní sílu, fixní kapitál) jako hlavní nehospodářská činnost. Rozsah vedlejších hospodářských činností z hlediska kapacity infrastruktury musí zůstat omezený<sup>54</sup>. K příkladům těchto vedlejších hospodářských činností mohou patřit některé výzkumné organizace, které příležitostně pronajímají své zařízení a laboratoře partnerům z průmyslu.

### 3. STÁTNÍ PŮVOD

41. Poskytnutí výhody přímo nebo nepřímo ze státních prostředků a přičitatelnost takového opatření státu jsou dvěma samostatnými a kumulativními podmínkami existence státní podpory<sup>55</sup>. Při posuzování opatření podle čl. 107 odst. 1 SFEU jsou však tyto podmínky často zvažovány společně, jelikož obě souvisejí s veřejným původem dotyčného opatření.

#### 3.1 Přičitatelnost státu

42. V případech, kdy orgán veřejné moci poskytne podporu určitému příjemci nebo pověří soukromý či veřejnoprávní subjekt správou daného opatření, lze tento převod přičíst státu, a to i v případě, kdy orgán veřejné moci požívá autonomie<sup>56</sup>. Přičitatelnost je však méně zjevná, je-li výhoda poskytnuta prostřednictvím jednoho či více zprostředkujících subjektů, ať už veřejnoprávních nebo soukromých, a zejména prostřednictvím veřejných podniků<sup>57</sup>.
43. V těchto případech je nutné zjistit, zda lze mít za to, že se na přijetí opatření tak či onak podílely orgány veřejné moci<sup>58</sup>.

<sup>54</sup> V této souvislosti lze hospodářské využívání infrastruktury považovat za vedlejší, pokud kapacita přidělená každoročně na tuto činnost nepřesáhne 15 % celkové roční kapacity dané infrastruktury.

<sup>55</sup> Viz například rozhodnutí Soudního dvora ve věci Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, Recueil 2002, s. I-4397, bod 24, a rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Deutsche Bahn AG v. Komise, T-351/02, Sb. rozh. 2006, s. II-1047, bod 103.

<sup>56</sup> Rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Air France v. Komise, T-358/94, Recueil 1996, s. II-2109, bod 62, a rozsudek Soudního dvora ve věci Německo v. Komise, 248/84, Recueil 1987, s. 4013, body 62 až 68.

<sup>57</sup> Pojem veřejný podnik lze definovat odkazem na směrnici Komise 2006/111/ES ze dne 16. listopadu 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků (Úř. věst. L 318, 17.11.2006, s. 17). V čl. 2 písm. b) této směrnice se uvádí, že se „veřejným podnikem“ rozumí „jakýkoli podnik, nad nímž může veřejná moc přímo nebo nepřímo vykonávat rozhodující vliv vlastnictvím takového podniku, svou finanční účastí v něm nebo pravidly, jimiž je řízen“.

<sup>58</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, Recueil 2002, s. I-4397, bod 52.

44. Pouhá skutečnost, že je opatření přijato veřejným podnikem, sama o sobě nepostačuje k tomu, aby se opatření považovalo za přičitatelné státu<sup>59</sup>. Že v určitém případě orgány veřejné moci veřejný podnik k přijetí dotyčných opatření podpory konkrétně pobídly, však není třeba prokazovat. Jelikož vztahy mezi státem a veřejnými podniky jsou nutně úzké, existuje reálné riziko, že státní podpory mohou být poskytovány prostřednictvím těchto podniků málo průhledným způsobem a v rozporu s pravidly státní podpory stanovenými Smlouvou<sup>60</sup>. Právě z důvodu přednostních vztahů mezi státem a veřejným podnikem bude kromě toho pro třetí osoby obecně velmi složité v konkrétním případě prokázat, že opatření podpory přijatá takovým podnikem byla ve skutečnosti přijata na příkaz orgánů veřejné moci<sup>61</sup>.
45. Z těchto důvodů je možné odvodit přičitatelnost opatření podpory přijatého veřejným podnikem státu ze souhrnu ukazatelů, jež plynou z okolností daného případu a z kontextu, ve kterém bylo toto opatření přijato<sup>62</sup>.

### 3.1.1 *Ukazatele přičitatelnosti státu*

46. Možnými ukazateli, od nichž lze odvodit přičitatelnost státu, jsou například<sup>63</sup>:
- i) fakt, že dotyčný subjekt nemohl přijmout sporné rozhodnutí, aniž by zohlednil požadavky orgánů veřejné moci;
  - ii) skutečnost, že kromě faktorů organické povahy, které spojují daný veřejný podnik se státem, musel tento podnik, jehož prostřednictvím byla podpora poskytnuta, zohlednit směrnice vydané vládními orgány;
  - iii) začlenění veřejného podniku do struktur veřejné správy;
  - iv) povaha činností podniku<sup>64</sup> a jejich výkon na trhu v rámci běžných podmínek hospodářské soutěže se soukromými subjekty;
  - v) právní postavení podniku (zda se na něj vztahuje veřejné právo, nebo obecné obchodní právo). Nicméně pouhou skutečnost, že veřejný podnik byl založen ve formě kapitálové společnosti podle obecného práva, není možné považovat za

---

<sup>59</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, Recueil 2002, s. I-4397. Viz rovněž rozsudek Soudu prvního stupně ve věci SIC v. Komise, T-442/03, Sb. rozh. 2008, s. II-1161, body 93 až 100.

<sup>60</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, Recueil 2002, s. I-4397, bod 53.

<sup>61</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, Recueil 2002, s. I-4397, bod 54.

<sup>62</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, Recueil 2002, s. I-4397, bod 55.

<sup>63</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, Recueil 2002, s. I-4397, body 55 a 56. Viz rovněž stanovisko generálního advokáta Jacobse ve věci Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, Recueil 2002, s. I-4397, body 65 až 68.

<sup>64</sup> Například v případě, kdy jsou opatření přijata veřejnými rozvojovými bankami (rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Air France v. Komise, T-358/94, Recueil 1996, s. II-2109, body 57 až 62, a rozsudek Tribunálu ve věci Nitrogenmuvek Vegyipari, Zrt. v. Komise, T-387/11, Sb. rozh. 2013, s. II-0000, bod 63.

dostačující pro vyloučení přičitatelnosti státu<sup>65</sup>, a to s ohledem na samostatnost, kterou tato právní forma danému podniku poskytuje;

vi) intenzita dohledu vykonávaného orgány veřejné moci nad vedením podniku;

vii) jakýkoliv jiný ukazatel, který by svědčil o účasti orgánů veřejné moci na přijetí dotyčného opatření nebo o nepravděpodobnosti toho, že se přijetí neúčastnily, s ohledem na rozsah tohoto opatření, jeho obsah nebo podmínky.

### 3.1.2 *Přičitatelnost státu a povinnosti podle práva Unie*

47. Opatření není přičitatelné státu, je-li členský stát povinen je provést podle práva Unie, aniž by měl volnost rozhodování. V tomto případě opatření vyplývá z aktů zákonodárců Unie a nelze je přičíst státu<sup>66</sup>.

48. Toto pravidlo se však nepoužije v situacích, kdy právo Unie pouze povoluje určitá vnitrostátní opatření a členský stát má volnost rozhodování, pokud jde i) o přijetí dotyčných opatření nebo ii) o stanovení charakteristik konkrétního opatření, které jsou z hlediska státní podpory relevantní. Opatření, která přijme společně několik členských států, lze podle čl. 107 odst. 1 SFEU přičíst všem těmto členským státům<sup>67</sup>.

## 3.2 **Státní prostředky**

### 3.2.1 *Obecné zásady*

49. Státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU mohou představovat pouze výhody poskytnuté přímo nebo nepřímo ze státních prostředků<sup>68</sup>.

50. Státní prostředky zahrnují veškeré zdroje veřejného sektoru<sup>69</sup>, včetně prostředků subjektů působících pod úrovní státu (decentralizovaných, federálních, regionálních nebo jiných)<sup>70</sup> a za určitých okolností zdroje soukromých subjektů (viz body 56 a 57). Není důležité, zda je instituce v rámci veřejného sektoru autonomní<sup>71</sup>. Finanční prostředky poskytnuté centrální bankou určitého členského státu konkrétním úvěrovým institucím obecně spadají do oblasti působnosti pravidel státní podpory<sup>72</sup>.

<sup>65</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, Recueil 2002, s. I-4397, bod 57.

<sup>66</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve věci Sandra Puffer, C-460/07, Sb. rozh. 2009, s. I-3251, bod 70, týkající se nároku na daňové odpočty v rámci systému DPH stanoveného Uníí a rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Deutsche Bahn AG v. Komise, T-351/02, Sb. rozh. 2006, s. II-1047, bod 102, týkající se osvobození od daně podle práva Unie.

<sup>67</sup> Rozhodnutí Komise 2010/606/EU ze dne 26. února 2010 o státní podpoře C 9/2009 (ex NN 49/2008, NN 50/2008 a NN45/2008), kterou poskytly Belgické království, Francouzská republika a Lucemburské velkovévodství společnosti Dexia SA, Úř. věst. L 274, 19.10.2010, s. 54.

<sup>68</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Van Tiggele, 82/77, Recueil 1978, s. 25, body 25 a 26, a rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Air France v. Komise, T-358/94, Recueil 1996, s. II-2109, bod 63.

<sup>69</sup> Rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Air France v. Komise, T-358/94, Recueil 1996, s. II-2109, bod 56.

<sup>70</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Německo v. Komise, 248/84, Recueil 1987, s. 4013, bod 17, a rozsudek Soudu prvního stupně ve spojených věcech Territorio Histórico de Álava a další v. Komise, T-92/00 a 103/00, Recueil 2002, s. II-1385, bod 57.

<sup>71</sup> Rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Air France v. Komise, T-358/94, Recueil 1996, s. II-2109, body 58 až 62.

<sup>72</sup> Viz sdělení Komise o použití pravidel pro poskytování státní podpory ve prospěch bank v souvislosti s finanční krizí od 1. srpna 2013 („Sdělení o bankovníctví“), Úř. věst. C 216, 30.7.2013, s. 1. Komise

51. I prostředky veřejných podniků jsou státními prostředky ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, jelikož stát může použití těchto prostředků řídit<sup>73</sup>. Pro účely právních předpisů v oblasti státních podpor mohou být také relevantní převody v rámci skupiny ve vlastnictví státu, jsou-li například převáděny prostředky z mateřské společnosti na její dceřinou společnost (a to i v případě, že ta je z ekonomického hlediska samostatným podnikem). Otázkou, zda lze převod těchto prostředků přičíst státu, se zabývá oddíl 3.1. Skutečnost, že příjemcem opatření podpory je veřejný podnik, nevylučuje, aby tento podnik poskytl podporu jinému příjemci v kontextu jiného opatření podpory<sup>74</sup>.
52. Skutečnost, že opatření, které poskytuje výhodu, není financováno přímo státem, nýbrž veřejnoprávním či soukromým subjektem, který byl státem zřízen nebo jmenován za účelem správy podpory, nevylučuje možnost, že toto opatření je financováno ze státních prostředků<sup>75</sup>. Opatření, které přijal orgán veřejné moci a které zvýhodňuje určité podniky nebo výrobky, neztrácí svou povahu bezplatného zvýhodnění v důsledku skutečnosti, že je částečně či zcela financováno z příspěvků uložených orgánem veřejné moci a vybraných od dotčených podniků<sup>76</sup>.
53. Převod státních prostředků může mít mnoho forem, jako jsou přímé dotace, úvěry, záruky, přímé investice do kapitálu podniků a příspěvky v podobě věcného plnění. Za převod státních prostředků se považuje rovněž pevný a konkrétní závazek poskytnout státní prostředky k určitému pozdějšímu datu. Není nutný skutečný převod finančních prostředků – postačuje totiž, když se stát vzdá svých příjmů. Vzdání se příjmů, které by jinak bylo nutno odvést státu, představuje převod státních prostředků<sup>77</sup>. Například „výpadek“ příjmů z daní a příspěvků na sociální zabezpečení v důsledku osvobození od daní nebo příspěvků na sociální zabezpečení či úlev na tomtéž, které přizná určitý členský stát, nebo osvobození od povinnosti platit pokuty či jiné peněžité sankce splňuje požadavek týkající se státních prostředků uvedený v čl. 107 odst. 1 SFEU<sup>78</sup>. Pro účely čl. 107 odst. 1 postačuje vyvolání dostatečně

---

však objasnila, že pokud centrální banka nereaguje na krizi v bankovním sektoru selektivními opatřeními ve prospěch jednotlivých bank, nýbrž obecnými opatřeními, která jsou dostupná všem srovnatelným účastníkům trhu (např. poskytování úvěrů celému trhu za stejných podmínek), pak tato obecná opatření do oblasti působnosti kontroly státní podpory často nespádají.

<sup>73</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, Recueil 2002, s. I-4397, bod 38. Viz rovněž rozsudek Soudního dvora ve věci Řecko v. Komise, C-278/00, Recueil 2004, s. I-3997, body 53 a 54, a rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Itálie a SIM 2 Multimedia SpA v. Komise, C-328/99 a C-399/00, Recueil 2003, s. I-4035, body 33 a 34.

<sup>74</sup> Rozsudek Tribunálu ve spojených věcech Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt a další v. Komise, věci T-443/08 a T-455/08, Sb. rozh. 2011, s. II-1311, bod 143.

<sup>75</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Steinike & Weinlig, 78/76, Recueil 1977, s. 595, bod 21.

<sup>76</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Steinike & Weinlig, 78/76, Recueil 1977, s. 595, bod 22.

<sup>77</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Ladbroke Racing Ltd a Komise, C-83/98 P, Recueil 2000, s. I-3271, body 48 až 51.

<sup>78</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Banco Exterior de España, C-387/92, Recueil 1994, s. I-877, bod 14, týkající se osvobození od daně. Dodatečnou zátěž pro stát mohou rovněž představovat odchylky od běžných pravidel úpadkového řízení, jež podnikům umožňují pokračovat v obchodní činnosti za situace, kdy by to v případě použití běžných pravidel úpadkového řízení nebylo možné, pokud veřejné subjekty patří k hlavním věřitelům těchto podniků nebo pokud takovéto opatření představuje ve skutečnosti upuštění od vymáhání veřejného dluhu, viz rozsudek Soudního dvora ve věci Piaggio, C-295/97, Recueil 1999, s. I-3761, body 40 až 43, a rozsudek Soudního dvora ve věci Ecotrade, C-200/97, Recueil 1998, s. I-7907, bod 45.

konkrétního rizika budoucí dodatečné zátěže pro stát prostřednictvím záruky nebo smluvní nabídky<sup>79</sup>.

54. Pokud orgány veřejné moci nebo veřejné podniky poskytují zboží nebo služby za cenu nižší, než jsou tržní sazby, znamená to vzdání se státních prostředků (a rovněž poskytnutí výhody).
55. Vzdáním se příjmů státu (a opět poskytnutím výhody) může být i umožnění přístupu k veřejnému prostoru nebo k přírodním zdrojům či udělení zvláštních nebo výlučných práv<sup>80</sup> bez odpovídající odměny v souladu s tržními sazbami<sup>81</sup>.
56. V těchto případech je třeba zjistit, zda stát kromě své úlohy správce veřejného majetku jedná jako regulátor sledující politické cíle tím, že podmíní proces výběru dotyčných podniků kvalitativními kritérii (která jsou stanovena předem transparentním a nediskriminačním způsobem)<sup>82</sup>. Pokud stát jedná jako regulátor, může legitimně rozhodnout o tom, že nebude maximalizovat výnosy, jichž by jinak mohlo být dosaženo, aniž by toto spadalo do oblasti působnosti pravidel státní podpory, pokud je se všemi dotčenými hospodářskými subjekty zacházeno stejně a pokud existuje neodmyslitelná souvislost mezi dosažením účelu regulace a vzdáním se příjmů<sup>83</sup>.
57. K převodu státních prostředků každopádně dochází, pokud v daném případě orgány veřejné moci neúčtují za přístup k veřejnému prostoru nebo přírodním zdrojům či za udělení určitých zvláštních nebo výlučných práv běžnou částku na základě obecného systému.

---

<sup>79</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci *Ecotrade*, C-200/97, Recueil 1998, s. I-7907, bod 41, a rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech C-399/10 P a C-401/10 P, body 137–139.

<sup>80</sup> Jak jsou vymezena v čl. 2 písm. f) a g) směrnice Komise 2006/111/ES ze dne 16. listopadu 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků, Úř. věst. L 318, 17.11.2006, s. 17.

<sup>81</sup> Viz rovněž sdělení Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu, Úř. věst. C 8, 11.1.2012, s. 4, bod 33.

<sup>82</sup> Viz rozsudek Soudu prvního stupně ve věci *Bouygues SA v. Komise*, T-475/04, Sb. rozh. 2007, s. II-2097, v němž Soud prvního stupně uvedl, že při udělování přístupu k omezenému veřejnému zdroji, jakým jsou rádiové frekvence, zastávají vnitrostátní orgány zároveň úlohu regulátora telekomunikací a úlohu správce veřejného majetku (bod 104).

<sup>83</sup> V tomto smyslu viz rozhodnutí Komise ze dne 20. července 2004 o státní podpoře NN 42/2004 – Francie – Úprava výše poplatků, které mají zaplatit Orange a SFR za licence UMTS, Úř. věst. C 275, 8.11.2005, s. 3, 28.–30. bod odůvodnění, které potvrdily soudy Unie (rozsudek Soudu prvního stupně ve věci *Bouygues SA v. Komise*, T-475/04, Sb. rozh. 2007, s. II-2097, body 108–111 a 123, a rozsudek Soudního dvora ve věci *Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise*, C-431/07 P, Sb. rozh. 2009, s. I-2665, body 94–98 a 125). V této věci, která se týkala udělení licencí na rádiové frekvence UMTS, stát zároveň zastával úlohu regulátora telekomunikací a úlohu správce těchto veřejných zdrojů a sledoval cíle v oblasti regulace stanovené ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 97/13/ES ze dne 10. dubna 1997 o společném rámci pro obecná povolení a individuální licence v oblasti telekomunikačních služeb (Úř. věst. L 117, 7.5.1997, s. 15). V dané situaci soudy EU potvrdily, že udělení licencí bez maximalizace výnosů, jichž by bylo možno dosáhnout, nepředstavuje poskytnutí státní podpory, jelikož dotyčná opatření byla odůvodněná cíli v oblasti regulace stanovenými ve směrnici 97/13/ES a byla v souladu se zásadou zákazu diskriminace. Naopak ve svém rozsudku ve věci *Komise v. Nizozemsko*, C-279/08 P, Sb. rozh. 2011, s. I-7671, bod 88 a následující body, Soudní dvůr žádné regulatorní důvody, které by odůvodňovaly poskytnutí volně obchodovatelných povolenek na emise bez protihodnoty, nezjistil.



58. Negativní nepřímé dopady na státní příjmy vyplývající z regulačních opatření nepředstavují převod státních prostředků, pokud jsou pro dané opatření příznačné<sup>84</sup>. Například odchylka od pracovněprávních předpisů, která mění rámec smluvních vztahů mezi podniky a zaměstnanci, nepředstavuje převod státních prostředků navzdory skutečnosti, že může snížit příspěvky na sociální zabezpečení nebo daně splatné státu<sup>85</sup>.

### 3.2.2 *Rozhodující vliv na zdroje*

59. Původ prostředků není důležitý, jsou-li před tím, než jsou přímo či nepřímo převedeny na příjemce, pod veřejnou kontrolou, a jsou tudíž k dispozici vnitrostátním orgánům<sup>86</sup>, a to i když se tyto prostředky nestávají vlastnictvím orgánu veřejné moci<sup>87</sup>.

60. Dotace, které jsou financovány prostřednictvím parafiskálních poplatků nebo povinných příspěvků uložených státem a které jsou spravovány a rozdělovány podle ustanovení veřejnoprávních předpisů, představují převod státních prostředků i tehdy, pokud je nespravují orgány veřejné moci<sup>88</sup>. Pouhá okolnost, že dotace jsou financovány částečně dobrovolnými soukromými příspěvky, nepostačuje k vyloučení přítomnosti státních prostředků, jelikož důležitým faktorem není původ prostředků, nýbrž míra, do jaké orgán veřejné moci zasahuje do vymezení dotčeného opatření a způsobu jeho financování<sup>89</sup>. Převod státních prostředků lze vyloučit pouze ve velmi specifických situacích, zejména pokud jsou prostředky od členů určité profesní organizace určeny na konkrétní účel ve prospěch členů na základě rozhodnutí soukromé organizace a s čistě obchodním cílem, pakliže stát vystupuje pouze jako nástroj pro stanovení příspěvku zavedeného mezioborovými organizacemi za povinný<sup>90</sup>.

<sup>84</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci PreussenElektra, C-379/98, Recueil 2001, s. I-2099, bod 62.

<sup>85</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Sloman Neptun Schiffahrts, C-72/91 a C-73/91, Recueil 1993, s. I-887, body 20 a 21. Viz také rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Viscido et al., C-52/97, C-53/97 a C-54/97, Recueil 1998, s. I-2629, body 13 a 14, a rozsudek Soudního dvora ve věci Kirsammer-Hack, C-189/91, Recueil 1993, s. I-6185, body 17 a 18, týkající se skutečnosti, že neuplatnění určitých ustanovení pracovněprávních předpisů nepředstavuje převod státních prostředků.

<sup>86</sup> Viz například rozsudek Soudního dvora ve věci Essent Netwerk Noord, C-206/06, Sb. rozh. 2008, s. I-5497, bod 70, a rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Ladbroke Racing a Komise, C-83/98 P, Recueil 2000, s. I-3271, bod 50.

<sup>87</sup> Viz rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Air France v. Komise, T-358/94, Recueil 1996, s. II-2109, body 65 až 67, týkající se podpory poskytnuté Caisse des Dépôts et Consignations, která byla financována z dobrovolných vkladů soukromých občanů, jež bylo možno kdykoli vybrat. To neovlivnilo závěr, že tyto finanční prostředky představují státní prostředky, jelikož je Caisse mohla využít ze zůstatku tvořeného vklady a výběry, jako kdyby je měla trvale k dispozici. Viz rovněž rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Ladbroke Racing a Komise, C-83/98 P, Recueil 2000, s. I-3271, bod 50.

<sup>88</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Itálie v. Komise, 173/73, Recueil 1974, s. 709, bod 16, a rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Compagnie Commerciale de l'Ouest, C-78/90 až C-83/90, Recueil 1992, s. I-1847, bod 35. Rozsudek Soudního dvora ve věci Essent Netwerk Noord, C-206/06, Sb. rozh. 2008, s. I-5497, body 58–74.

<sup>89</sup> Rozsudek Tribunálu ve spojených věcech Francie a další v. Komise, T-139/09, T-243/09 a T-328/09, Sb. rozh. 2012, s. II-0000, body 63 a 64.

<sup>90</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve věci Pearle, C-345/02, Sb. rozh. 2004, s. I-7139, bod 41, a rozsudek Soudního dvora ve věci Doux élevages SNC a další, C-677/11, Sb. rozh. 2013, s. I-0000.

61. O převod státních prostředků se jedná rovněž v případě, má-li prostředky k dispozici společně několik členských států, které společně rozhodují o jejich použití<sup>91</sup>. Tak by tomu bylo například v případě finančních prostředků z Evropského mechanismu stability (ESM).
62. Prostředky pocházející z Unie (např. ze strukturálních fondů) nebo od mezinárodních finančních institucí, jako je MMF nebo Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD), by se měly rovněž pokládat za státní prostředky, pokud o použití těchto prostředků (zejména o výběru příjemců) mohou rozhodovat vnitrostátní orgány<sup>92</sup>. Jestliže jsou ale tyto prostředky přidělovány přímo Unií nebo mezinárodními finančními institucemi bez jakékoli rozhodovací pravomoci na straně vnitrostátních orgánů, pak o státní prostředky nejde (např. financování poskytnuté v rámci přímého řízení v rámci programu Horizont 2020 nebo programu COSME)<sup>93</sup>.

### 3.2.3 Účast státu na přerozdělování mezi soukromými subjekty

63. Předpis, který vede k finančnímu přerozdělení z jednoho soukromého subjektu na jiný bez jakékoli další účasti státu, neznamená převod státních prostředků, pokud peněžní prostředky plynou přímo od jednoho soukromého subjektu jinému subjektu, aniž by procházely přes veřejnoprávní či soukromý subjekt určený státem ke správě tohoto převodu.
64. Například povinnost, kterou členský stát uloží soukromým dodavatelům elektřiny v souvislosti s nákupem elektřiny vyráběné z obnovitelných zdrojů za pevně stanovené minimální ceny, nepředstavuje přímý ani nepřímý převod státních prostředků podnikům, které tento druh elektřiny vyrábějí<sup>94</sup>. V tomto případě nejsou dotyčné podniky (tj. soukromí dodavatelé elektřiny) určeny státem ke správě režimu podpory, nýbrž mají pouze povinnost nakupovat určitý druh elektřiny s využitím vlastních finančních prostředků.
65. O státní prostředky se však jedná v případě, kdy poplatky hrazené soukromými osobami procházejí veřejnoprávním nebo soukromým subjektem, který je určen k jejich rozdělování příjemcům.
66. Za státní prostředky lze například považovat příplatky, které zákon ukládá soukromým osobám. Tak je tomu i tehdy, je-li k vybírání těchto poplatků jménem

<sup>91</sup> Rozhodnutí Komise 2010/606/EU ze dne 26. února 2010 o státní podpoře C 9/2009 (ex NN 49/2008, NN 50/2008 a NN45/2008), kterou poskytly Belgické království, Francouzská republika a Lucemburské velkovévodství společnosti Dexia SA, Úř. věst. L 274, 19.10.2010, s. 54.

<sup>92</sup> Pokud jde o strukturální fondy, viz například rozhodnutí Komise ze dne 22. listopadu 2006 o státní podpoře N 157/06, Spojené království, Širokopásmový projekt Digitální region jižní Yorkshire, 21. a 29. bod odůvodnění, týkající se opatření částečně financovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Úř. věst. C 80, 13.4.2007, s. 2.

<sup>93</sup> V tomto případě jsou však na základě sekundárních právních předpisů Unie často použitelné rovněž zásady podobné hmotněprávním ustanovením právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže, jelikož často ukládají požadavky na shodu.

<sup>94</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci PreussenElektra, C-379/98, Recueil 2001, s. I-2099, body 59 až 62. Soudní dvůr rozhodl, že uložení povinného výkupu soukromým podnikům nepředstavuje přímý ani nepřímý převod státních prostředků a že nižší příjmy příslušných podniků, které pravděpodobně povedou ke snížení daňových příjmů, na tomto hodnocení nic nemění, jelikož to je pro dotyčné opatření příznačným rysem. V daném případě nemohl soukromý podnik přenést dodatečné náklady na své odběratele. Viz rovněž rozsudek Soudního dvora ve věci UTECA, C-222/07, Sb. rozh. 2009, s. I-1407, body 43 až 47, týkající se povinných příspěvků uložených subjektům televizního vysílání ve prospěch filmové tvorby, jež nebyly spojeny s převodem státních prostředků.

státu jmenována soukromá společnost, která je rozděluje příjemcům, aniž by mohla tato společnost používat výnosy z poplatků k jiným účelům, než stanoví zákon. V tomto případě zůstávají dotyčné částky pod veřejnou kontrolou, a jsou tudíž k dispozici vnitrostátním orgánům, což je dostatečný důvod k tomu, aby se považovaly za státní prostředky<sup>95</sup>. Jelikož se tato zásada vztahuje na veřejnoprávní subjekty i soukromé podniky pověřené výběrem poplatků a zpracováním plateb, změna postavení zprostředkovatele z veřejnoprávního subjektu na soukromý subjekt nemá pro kritérium týkající se státních prostředků žádný význam, jestliže stát tento subjekt i nadále přísně sleduje<sup>96</sup>.

## 4. VÝHODA

### 4.1 Pojem výhoda obecně

#### 4.1.1 *Obecné zásady*

67. Zvýhodněním ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU je jakákoli hospodářská výhoda, kterou by podnik za běžných tržních podmínek (tj. bez zásahu státu) nezískal<sup>97</sup>. Podrobná vodítka k otázce, zda lze mít za to, že výhoda byla získána za běžných tržních podmínek, lze nalézt v oddíle 4.2 tohoto sdělení.
68. Důležitý je pouze účinek opatření na podnik, nikoli důvod ani cíl státního zásahu<sup>98</sup>. Pokud se v důsledku státního zásahu zlepší finanční situace podniku, jedná se o zvýhodnění. Za účelem posouzení této záležitosti by měla být finanční situace podniku po provedení opatření porovnána s jeho finanční situací v případě, že by opatření nebylo zavedeno<sup>99</sup>. Jelikož rozhodující je pouze účinek opatření na podnik, je irelevantní, zda je výhoda pro podnik povinná, protože jí nemohl zabránit, ani ji odmítnout<sup>100</sup>.
69. Při zjišťování, zda určité opatření poskytuje podniku hospodářskou výhodu, není důležitá ani přesná forma opatření<sup>101</sup>. Pro pojem státní podpora je relevantní nejen poskytnutí skutečných hospodářských výhod, ale zvýhodnění může představovat i zbavení ekonomické zátěže. Posledně uvedená skutečnost představuje širokou kategorii, která zahrnuje jakékoli snížení nákladů, jež obvykle zatěžují rozpočet podniku<sup>102</sup>. To se týká všech případů, kdy jsou hospodářské subjekty osvobozeny od

<sup>95</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Essent Netwerk Noord, C-206/06, Sb. rozh. 2008, s. I-5497, body 69 až 75.

<sup>96</sup> Rozhodnutí Komise 2011/528/EU o státní podpoře C 24/09 (ex NN 446/08) – Rakousko – Zákon o zelené elektrině, Úř. věst. L 235, 10.9.2011, s. 42, 76. bod odůvodnění.

<sup>97</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci SFEI a další, C-39/94, Recueil 1996, s. I-3547, bod 60, a rozsudek Soudního dvora ve věci Španělsko v. Komise, C-342/96, Recueil 1999, s. I-2459, bod 41.

<sup>98</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Itálie v. Komise, 173/73, Recueil 1974, s. 709, bod 13.

<sup>99</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Itálie v. Komise, 173/73, Recueil 1974, s. 709, bod 13.

<sup>100</sup> Rozhodnutí Komise 2004/339/ES ze dne 15. října 2003 o opatřeních, která Itálie provedla ve prospěch společnosti RAI SpA, Úř. věst. L 119, 23.4.2004, s. 1, 69. bod odůvodnění; stanovisko generálního advokáta Fennellyho ve věci Francie v. Komise, C-251/97, Recueil 1999, s. I-6639, bod 26.

<sup>101</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Altmark Trans, C-280/00, Recueil 2003, s. I-7747, bod 84.

<sup>102</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Banco Exterior de España, C-387/92, Recueil 1994, s. I-877, bod 13; rozsudek Soudního dvora ve věci Německo v. Komise, C-156/98, Recueil 2000, s. I-6857, bod 25; rozsudek Soudního dvora ve věci Itálie v. Komise, C-6/97, Recueil 1999, s. I-2981, bod 15, a rozsudek Soudního dvora ve věci Heiser, C-172/03, Sb. rozh. 2005, s. I-1627, bod 36.

nákladů, jež jsou neodmyslitelně spjaty s jejich hospodářskou činností<sup>103</sup>, a to i když neexistuje právní závazek tyto náklady převzít<sup>104</sup>.

70. Existenci výhody nevylučuje pouhá skutečnost, že se konkurenční podniky v jiných členských státech nacházejí v příznivější situaci<sup>105</sup>, jelikož pojem výhoda je založen na analýze finanční situace podniku v jeho vlastním právním a skutkovém rámci s dotyčným opatřením a bez něj.
71. Náklady vyplývající ze zákonných povinností uložených státem lze v zásadě pokládat za náklady, jež jsou neodmyslitelně spjaty s hospodářskou činností, takže případná náhrada za tyto náklady poskytuje podniku výhodu. To znamená, že existenci výhody nevylučuje v zásadě skutečnost, že výhoda nejde nad rámec náhrady za náklady vyplývající z uložení zákonné povinnosti. Totéž platí pro osvobození od nákladů, které by podniku nevznikly, kdyby neexistovala žádná pobídka vyplývající ze státního opatření, jelikož bez této pobídky by své činnosti strukturoval jinak<sup>106</sup>. Existence výhody není vyloučena ani tehdy, pokud opatření poskytuje náhradu za poplatky jiné povahy, které nejsou spojeny s daným opatřením<sup>107</sup>.
72. Co se týče vyrovnávací platby za náklady na poskytování služby obecného hospodářského zájmu, Soudní dvůr v rozsudku ve věci Altmark objasnil, že poskytnutí výhody lze vyloučit, jsou-li splněny čtyři kumulativní podmínky<sup>108</sup>. První podmínkou je, že podnik-příjemce musí být skutečně pověřen plněním povinností veřejné služby a tyto povinnosti musí být jasně definovány. Podle druhé podmínky musí být parametry, na jejichž základě je vyrovnání vypočteno, předem stanoveny objektivním a transparentním způsobem. Třetí podmínka říká, že vyrovnání nemůže přesahovat meze toho, co je nezbytné k pokrytí všech nebo části nákladů vynaložených k plnění povinností veřejné služby při zohlednění příjmů, které se k nim vztahují, jakož i přiměřeného zisku. A konečně čtvrtou podmínkou je, že není-li podnik, který má plnit povinnosti veřejné služby, vybrán v rámci řízení o zadání veřejné zakázky umožňujícího vybrat zájemce, který je schopen poskytovat tyto služby za nejmenších nákladů pro územně správní celek, musí se úroveň nutného

<sup>103</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci GEMO SA, C-126/01, Recueil 2003, s. I-13769, body 28 až 31, o bezplatném sběru a likvidaci odpadu.

<sup>104</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Komise, C-241/94, Recueil 1996, s. I-4551, bod 40; rozsudek Soudního dvora ve věci Belgie v. Komise, C-5/01, Recueil 2002, s. I-11991, body 38 a 39, a rozsudek Tribunálu ve věci Corsica Ferries France SAS v. Komise, T-565/08, Sb. rozh. 2012, s. II-0000, body 137 a 138.

<sup>105</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Itálie v. Komise, 173/73, Recueil 1974, s. 709, bod 17. Viz rovněž rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Confederación Española de Transporte de Mercancías v. Komise, T-55/99, Recueil 2000, s. II-3207, bod 85.

<sup>106</sup> Pokud například společnost obdrží dotaci na provedení určité investice v některé podporované oblasti, nelze tvrdit, že toto nesnižuje náklady, jež obvykle zatěžují rozpočet podniku, jelikož pokud by nebyla dotace poskytnuta, společnost by danou investici neuskutečnila.

<sup>107</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci France Télécom SA v. Komise, C-81/10 P, Sb. rozh. 2011, body 43 až 50. To se logicky vztahuje i na osvobození od nákladů, které podnik vynaloží na nahrazení statusu úředníků statusem zaměstnanců podobně jako u konkurentů, což dotyčnému podniku poskytuje výhodu (s ohledem na což dříve existovala určitá nejistota po vydání rozsudku Soudu prvního stupně ve věci Danske Busvognmoend v. Komise, T-157/01, Recueil 2004, s. II-917, bod 57). Viz rovněž náhrada uvízlých nákladů v rozsudku Soudu prvního stupně ve věci Iride SpA a Iride Energia SpA v. Komise, T-25/07, Sb. rozh. 2009, s. II-245, body 46 až 56.

<sup>108</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Altmark Trans, C-280/00, Recueil 2003, s. I-7747, body 87 až 95.

vyrovnání určit na základě analýzy nákladů, které by průměrný podnik, správně řízený a přiměřeně vybavený prostředky k tomu, aby mohl uspokojit požadavky veřejné služby, vynaložil při plnění těchto povinností při zohlednění příjmů, které se k nim vztahují, jakož i přiměřeného zisku. Komise tyto podmínky objasnila ve svém sdělení o použití pravidel EU v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu<sup>109</sup>.

73. Existenci výhody je nutno vyloučit i v případě vrácení nezákonně vyměřených daní<sup>110</sup>, povinnosti vnitrostátních orgánů poskytnout náhradu za škodu, kterou způsobil určitým podnikům<sup>111</sup>, nebo vyplacení náhrady za vyvlastnění<sup>112</sup>.

#### 4.1.2 Nepřímá výhoda

74. Zvýhodněny mohou být i jiné podniky než ty, na něž jsou přímo převedeny státní prostředky (nepřímá výhoda)<sup>113</sup>. Opatření může rovněž představovat přímou výhodu pro podnik, který je příjemcem podpory, a současně nepřímou výhodu pro ostatní podniky, například podniky, které působí na následujících úrovních činnosti<sup>114</sup>. Příímým příjemcem opatření může být podnik nebo subjekt (fyzická či právnická osoba) nevykonávající žádnou hospodářskou činnost<sup>115</sup>.
75. Tyto nepřímé výhody je třeba odlišovat od pouhých vedlejších hospodářských účinků, které jsou vlastní téměř všem opatřením státní podpory (např. v důsledku zvýšení výstupu). Za tímto účelem je nutno předvídatelné dopady opatření posoudit z hlediska *ex ante*. Nepřímá výhoda existuje, je-li opatření navrženo tak, aby vedlejší účinky nasměrovalo na identifikovatelné podniky nebo skupiny podniků. Tak je tomu například tehdy, je-li přímá podpora z faktického nebo právního hlediska podmíněna pořízením zboží nebo služeb, které poskytují pouze určité podniky (např. pouze podniky usazené v určitých oblastech)<sup>116</sup>.

<sup>109</sup> Úř. věst. C 8, 11.1.2012, s. 4.

<sup>110</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Amministrazione delle finanze dello Stato, 61/79, Recueil 1980, s. 1205, body 29 až 32.

<sup>111</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Asteris AE a další v. Řecko, 106 až 120/87, Recueil 1988, s. 5515, body 23 a 24.

<sup>112</sup> Rozsudek Tribunálu ve věci Nuova Terni Industrie Chimiche SpA v. Komise, T-64/08, Sb. rozh. 2010, s. II-125, body 59 až 63 a 140 až 141, který objasňuje, že ačkoli vyplacení náhrady za vyvlastnění neposkytuje výhodu, zpětné prodloužení takové náhrady může představovat státní podporu.

<sup>113</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Německo v. Komise, C-156/98, Recueil 2000, s. I-6857, body 26 a 27; rozsudek Soudního dvora ve věci Mediaset SpA v. Komise, C-403/10, Sb. rozh. 2011, s. I-117, body 73 až 77; rozsudek Soudního dvora ve věci Nizozemsko v. Komise, C-382/99, Recueil 2002, s. I-5163, body 60 až 66, a rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Itálie v. Komise, T-424/05, Sb. rozh. 2009, s. II-23, body 136 až 147. Viz rovněž čl. 107 odst. 2 písm. a) SFEU.

<sup>114</sup> Je-li zprostředkující podnik pouhým nástrojem k přenesení výhody na příjemce a žádnou výhodu si neponechává, neměl by se obvykle považovat za příjemce státní podpory.

<sup>115</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Mediaset SpA v. Komise, C-403/10 P, Sb. rozh. 2011, s. I-117, bod 81.

<sup>116</sup> Naopak pouze vedlejší ekonomický účinek ve formě vyššího výstupu (který nepředstavuje nepřímou podporu) může být shledán, je-li podpora pouze rozdělována prostřednictvím určitého podniku (např. finančního zprostředkovatele), který ji plně přenáší na příjemce podpory.

## 4.2 Kritérium subjektu v tržním hospodářství

### 4.2.1 Úvod

76. Právní řád Unie je neutrální, pokud jde o úpravu vlastnictví<sup>117</sup>, a v žádném případě jím není dotčeno právo členských států jednat jako hospodářské subjekty. Pokud však orgány veřejné moci provádějí přímo či nepřímo hospodářské transakce v jakékoli formě<sup>118</sup>, vztahují se na ně pravidla Unie v oblasti hospodářské soutěže.
77. Hospodářské transakce prováděné veřejnoprávním subjektem nebo veřejným podnikem neposkytují jeho protějšku výhodu, a tudíž nepředstavují státní podporu, jsou-li prováděny v souladu s běžnými tržními podmínkami<sup>119</sup>. Tato zásada byla rozpracována s ohledem na různé hospodářské transakce. Soudy Unie vyvinuly „zásadu investora v tržním hospodářství“ za účelem určení existence státní podpory v případě veřejných investic (zejména kapitálových injekcí): aby se zjistilo, zda investice veřejnoprávního subjektu představuje státní podporu, je nutné posoudit, zda by mohl být za podobných okolností k provedení dané investice motivován soukromý investor srovnatelné velikosti působící za běžných tržních podmínek<sup>120</sup>. Kromě tohoto kritéria vyvinuly soudy Unie také „kritérium soukromého věřitele“, kterým se zkoumá, zda restrukturalizace dluhu ze strany veřejných věřitelů zahrnuje státní podporu, a to tak, že se porovnává jednání veřejného věřitele s jednáním hypotetických soukromých věřitelů, již se nacházejí v podobné situaci<sup>121</sup>. A v neposlední řadě vyvinuly soudy Unie i „kritérium soukromého prodávajícího“, jež slouží posouzení, zda je prodej uskutečněný veřejnoprávním subjektem spojen se státní podporou. V případě tohoto kritéria se zvažuje, zda by soukromý prodávající za běžných tržních podmínek mohl dosáhnout stejné či vyšší ceny<sup>122</sup>.
78. Tyto zásady nebo kritéria představují varianty téže základní koncepce, tj. že jednání orgánů veřejné moci nebo veřejných podniků je třeba porovnat s jednáním obdobných soukromých hospodářských subjektů za běžných tržních podmínek, aby se zjistilo, zda hospodářské transakce prováděné těmito orgány nebo podniky poskytují jejich protějšku výhodu. V tomto sdělení bude proto Komise odkazovat obecně na kritérium „subjektu v tržním hospodářství“ jako na příslušnou metodu k posouzení toho, zda se různé hospodářské transakce prováděné orgány veřejné moci,

<sup>117</sup> V článku 345 SFEU je stanoveno, že se „Smlouvy nijak nedotýkají úpravy vlastnictví uplatňované v členských státech“.

<sup>118</sup> Viz například rozsudek Soudního dvora ve věci *Belgie v. Komise*, C-40/85, Recueil 1986, s. 2321, bod 12.

<sup>119</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci *SFEI a další*, C-39/94, Recueil 1996, s. I-3547, body 60–61.

<sup>120</sup> Viz například rozsudek Soudního dvora ve věci *Belgie v. Komise* („Tubemeuse“), C-142/87, Recueil 1990, s. I-959, bod 29, a rozsudek Soudního dvora ve věci *Itálie v. Komise* („Alfa Romeo“), C-305/89, Recueil 1991, s. I-1603, body 18 a 19; rozsudek Soudu prvního stupně ve věci *Cityflyer Express v. Komise*, T-16/96, Recueil 1998, s. II-757, bod 51, rozsudek Soudu prvního stupně ve spojených věcech *Neue Maxhütte Stahlwerke a Lech-Stahlwerke v. Komise*, T-129/95, T-2/96 a T-97/96, Recueil 1999, s. II-17, bod 104; rozsudek Soudu prvního stupně ve spojených věcech *Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise*, T-228/99 a T-233/99, Recueil 2003, s. II-435.

<sup>121</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci *Španělsko v. Komise*, C-525/04 P, Sb. rozh. 2007, s. I-9947, rozsudek Soudního dvora ve věci *Frucona v. Komise*, C-73/11 P, Sb. rozh. 2013, s. I-0000, a rozsudek Soudního dvora ve věci *DMTransport*, C-256/97, Recueil 1999, s. I-3913.

<sup>122</sup> Rozsudek Tribunálu ve spojených věcech *Land Burgenland a Rakousko v. Komise*, T-268/08 a T-281/08, Sb. rozh. 2012, s. II-0000.

veřejnoprávními subjekty nebo veřejnými podniky uskutečňují za běžných tržních podmínek, a tudíž zda zahrnují poskytnutí výhody (k čemuž by za běžných tržních podmínek nedošlo) dotyčným podnikům. Obecné zásady a příslušná kritéria pro použití kritéria subjektu v tržním hospodářství jsou popsány níže.

#### 4.2.2 *Obecné zásady*

79. Smyslem kritéria subjektu v tržním hospodářství je posoudit, zda stát poskytl určitému podniku výhodu tím, že při určité transakci nejednal jako subjekt v tržním hospodářství. V tomto ohledu není důležité, zda zásah představuje pro orgány veřejné moci racionální prostředek ke sledování aspektů veřejné politiky (např. zaměstnanosti). Při zjišťování, zda dotyčná hospodářská transakce je, nebo není v souladu s tržními podmínkami, není rozhodujícím ukazatelem ani to, zda je příjemce podpory ziskový, či nikoli. Rozhodující je, zda orgány veřejné moci jednaly stejně, jak by v podobné situaci jednal subjekt v tržním hospodářství. Není-li tomu tak, obdržel podnik-příjemce hospodářskou výhodu, kterou by za běžných tržních podmínek nezískal<sup>123</sup>, což posiluje jeho postavení ve srovnání s postavením konkurenčních podniků<sup>124</sup>.
80. Pro účely použití kritéria subjektu v tržním hospodářství se zohledňují pouze zisky a závazky, které se váží k postavení státu jako hospodářského subjektu, s výjimkou těch, které se váží k jeho postavení nositele veřejné moci<sup>125</sup>. Pokud stát jedná jako orgán veřejné moci, nikoli jako hospodářský subjekt, kritérium subjektu v tržním hospodářství se nepoužije. Je-li zásah státu motivován důvody veřejné politiky (např. důvody sociálního nebo regionálního rozvoje), může být jednání státu racionální z hlediska veřejné politiky, zároveň však není v souladu s tržními podmínkami, jelikož subjekty v tržním hospodářství by se těmito aspekty obvykle neřídily. Při uplatňování kritéria subjektu v tržním hospodářství je proto třeba ponechat stranou veškeré sociální aspekty, aspekty regionální politiky a odvětvové aspekty, které souvisejí s úlohou určitého členského státu jakožto orgánu veřejné moci<sup>126</sup>.

---

<sup>123</sup> Rozsudek Soudu prvního stupně ve spojených věcech Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, T-228/99 a T-233/99, Recueil 2003, s. II-435, bod 208.

<sup>124</sup> V tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. EDF, C-124/10 P, Sb. rozh. 2012, bod 90; rozsudek Soudního dvora ve věci Banco Exterior de España, C-387/92, Recueil 1994, s. I-877, bod 14, a rozsudek Soudního dvora ve věci Itálie v. Komise, C-6/97, bod 16.

<sup>125</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. EDF, C-124/10 P, Sb. rozh. 2012, s. I-0000, body 79 až 81; rozsudek Soudního dvora ve věci Belgie v. Komise, 234/84, Recueil 1986, s. 2263, bod 14; rozsudek Soudního dvora ve věci Belgie v. Komise, 40/85, Recueil 1986, s. 2321, bod 13; rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Španělsko v. Komise, C-278/92 až C-280/92, Recueil 1994, s. I 4103, bod 22, a rozsudek Soudního dvora ve věci Německo v. Komise, C-334/99, Recueil 2003, s. I-1139, bod 134.

<sup>126</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. EDF, C-124/10 P, Sb. rozh. 2012, s. I-0000, body 79 až 81; rozsudek Soudního dvora ve věci Belgie v. Komise, 234/84, Recueil 1986, s. 2263, bod 14; rozsudek Soudního dvora ve věci Belgie v. Komise, 40/85, Recueil 1986, s. 2321, bod 13; rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Španělsko v. Komise, C-278/92 až C-280/92, Recueil 1994, s. I 4103, bod 22, a rozsudek Soudního dvora ve věci Německo v. Komise, C-334/99, Recueil 2003, s. I-1139, bod 134; rozsudek Soudu prvního stupně ve spojených věcech Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, T-228/99 a T-233/99, Recueil 2003, s. II-435; rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Kahla Thüringen Porzellan v. Komise, T-20/03, Sb. rozh. 2008, s. II-2305, a rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Linde v. Komise, T-98/00, Recueil 2002, s. II-3961.

81. Posouzení, zda je zásah státu v souladu s tržními podmínkami, je nutno provést z hlediska *ex ante*, přičemž se přihlédne k informacím, které byly dostupné v okamžiku, kdy bylo rozhodnutí o zásahu přijato<sup>127</sup>. Obezřetný subjekt v tržním hospodářství by obvykle provedl vlastní hodnocení strategie a finančních vyhlídek projektu *ex ante*<sup>128</sup>, například v podnikatelském plánu.
82. Jestliže proto určitý členský stát tvrdí, že hospodářská transakce je v souladu s kritériem subjektu v tržním hospodářství, musí v případě pochybností předložit důkazy, které prokazují, že rozhodnutí o provedení transakce bylo v dané době přijato na základě hospodářských hodnocení srovnatelných s těmi, které by za podobných okolností prováděl pro účely určení budoucí výnosnosti transakce nebo hospodářských výhod racionální soukromý subjekt (s podobnou charakteristikou jako dotyčný veřejnoprávní subjekt)<sup>129</sup>. Hodnocení provedená až po uskutečnění transakce a založená na zpětném konstatování o skutečné výnosnosti či nevýnosnosti nebo na následném odůvodnění zvoleného postupu nejsou pro tyto účely relevantní<sup>130</sup>.
83. Posouzení, zda je určitá transakce v souladu s tržními podmínkami, je nutno provést při zohlednění účinků, které má tato transakce na dotyčný podnik, aniž by se posuzovalo, zda by tržní subjekty měly k dispozici konkrétní prostředky použité k provedení dané transakce. Použitelnost kritéria subjektu v tržním hospodářství nelze například vyloučit pouze z toho důvodu, že nástroj použitý státem je daňové povahy<sup>131</sup>.
84. V určitých případech je pro účely čl. 107 odst. 1 SFEU nutné považovat několik po sobě následujících opatření státu za jediný zásah. Tak tomu může být konkrétně tehdy, pokud po sobě jdoucí zásahy vykazují zejména z hlediska jejich časového rozvržení, jejich cíle a situace podniku v době těchto zásahů natolik úzké vazby, že je nemožné je od sebe oddělit<sup>132</sup>. Například po sobě jdoucí zásahy státu, které se ve vztahu k témuž podniku uskuteční v poměrně krátké době, které jsou spolu úzce spojeny nebo které se všechny plánovaly či byly předvídatelné v době provedení prvního zásahu, by se obvykle měly posuzovat společně. Na druhé straně pokud byl

---

<sup>127</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. EDF, C-124/10 P, Sb. rozh. 2012, s. I-0000, body 83–85 a 105; rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Komise, C-482/99, Recueil 2002, s. I-4397, body 71 a 72, a rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Cityflyer Express v. Komise, T-16/96, Recueil 1998, s. II-757, bod 76.

<sup>128</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. EDF, C-124/10, Sb. rozh. 2012, s. I-0000, body 84, 85 a 105.

<sup>129</sup> Úroveň náročnosti tohoto posouzení *ex ante* se může lišit v závislosti na složitosti dotyčné transakce a hodnotě příslušného majetku, zboží nebo služeb. Tato hodnocení *ex ante* by měla být obvykle provedena za pomoci odborníků s příslušnými dovednostmi a zkušenostmi, měla by být vždy založena na objektivních kritériích a neměla by být ovlivněna politickými aspekty. Věrohodnost hodnocení mohou dále doložit hodnocení provedená nezávislými odborníky.

<sup>130</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. EDF, C-124/10 P, Sb. rozh. 2012, s. I-0000, bod 85.

<sup>131</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. EDF, C-124/10 P, Sb. rozh. 2012, s. I-0000, bod 88.

<sup>132</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Bouygues SA, Bouygues Télécom SA v. Komise, C-399/10 P a C-401/10 P, Sb. rozh. 2013, s. I-0000, bod 104; rozsudek Tribunálu ve spojených věcech Řecko a další v. Komise, T-415/05, T-416/05 a T-423/05, Sb. rozh. 2010, s. II-4749, bod 177, a rozsudek Soudu prvního stupně ve věci BP Chemicals v. Komise, T-11/95, Recueil 1998, s. II-3235, body 170 a 171.



pozdější zásah důsledkem událostí, které se v době dřívějšího zásahu nepředvídal<sup>133</sup>, měla by se obě opatření zpravidla posuzovat zvlášť.

85. Při posuzování, zda jsou určité transakce v souladu s tržními podmínkami, by měly být uváženy všechny příslušné okolnosti. Mohou například existovat mimořádné okolnosti, kdy se nemusí mít za to, že pořízení zboží nebo služeb orgánem veřejné moci je v souladu s tržními podmínkami, a to ani tehdy, uskuteční-li se za tržní ceny<sup>134</sup>.

#### 4.2.3 Uplatňování kritéria subjektu v tržním hospodářství

86. Při uplatňování kritéria subjektu v tržním hospodářství je vhodné rozlišovat mezi situacemi, kdy lze soulad transakce s tržními podmínkami zjistit empiricky pomocí konkrétních tržních údajů, a situacemi, kdy je vzhledem k neexistenci těchto údajů nutné posoudit soulad transakce s tržními podmínkami na základě jiných dostupných metod.

##### 4.2.3.1 Případy, kdy lze soulad s tržními podmínkami zjistit empiricky

87. Soulad transakce s tržními podmínkami lze zjistit empiricky pomocí konkrétních tržních údajů v případě, že i) transakci provedly rovnocenně („*pari passu*“) veřejnoprávní subjekty i soukromé subjekty nebo ii) transakce se týká koupě a prodeje majetku, zboží a služeb (nebo jiné srovnatelné transakce) na základě otevřeného, transparentního, nediskriminačního a bezpodmínečného nabídkového řízení. Pokud v takovýchto případech konkrétní tržní údaje týkající se transakce prokazují, že není v souladu s tržními podmínkami, nebude obvykle příslušet použití jiných metod ocenění, aby se dospělo k jinému závěru<sup>135</sup>.

##### i) Rovnocenné transakce („*pari passu*“)

88. Je-li transakce provedena za stejných podmínek (a tudíž se stejnou úrovní rizika a odměny) veřejnoprávními i soukromými subjekty, které jsou ve srovnatelné situaci (rovnocenná transakce)<sup>136</sup>, lze obvykle vyvodit, že tato transakce je v souladu s tržními podmínkami<sup>137</sup>. Pokud se naopak veřejnoprávní i soukromé subjekty, které jsou ve srovnatelné situaci, podílejí na téže transakci současně, avšak za rozdílných

<sup>133</sup> Rozhodnutí Komise ze dne 19. prosince 2012 ve věci SA.35378 – Financování letiště Berlín Brandenburg, Německo, Úř. věst. C 36, 8.2.2013, s. 10, 14. až 33. bod odůvodnění.

<sup>134</sup> Ve svém rozsudku ve věci BAI v. Komise, T-14/96, Recueil 1999, s. II-139, Soud prvního stupně rozhodl, že vzhledem k zvláštním okolnostem daného případu lze dospět k závěru, že koupě cestovních poukázek ze strany vnitrostátních orgánů od P&O Ferries nebyla ve skutečnosti zapotřebí, a tudíž vnitrostátní orgány nejednaly stejně, jak by za běžných tržních podmínek jednal soukromý subjekt. Tento nákup proto poskytl společnosti P&O Ferries výhodu, kterou by za běžných tržních podmínek nezískala, a veškeré částky zaplacené při plnění kupní smlouvy představovaly státní podporu.

<sup>135</sup> V tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ve spojených věcech Land Burgenland a Rakousko v. Komise (privatizace Bank Burgenland), T-268/08 a T-281/08, Sb. rozh. 2012, s. II-0000, bod 72, v němž Tribunál dospěl k závěru, že tržní ceny stanovené v oceňovacích posudcích nejsou relevantní, pokud se uskutečnilo řádné nabídkové řízení. V posledně uvedeném případě vyplývá tržní cena z nabídek, které byly konkrétně a řádně předloženy v rámci nabídkového řízení.

<sup>136</sup> Podmínky nelze považovat za stejné, pokud veřejnoprávní a soukromé subjekty uskuteční transakci za týchž podmínek, avšak v jiném okamžiku, kdy se mezitím změní ekonomická situace.

<sup>137</sup> V tomto smyslu viz rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Alitalia v. Komise, T-296/97, Recueil 2000, s. II-3871, bod 81.

podmínek, obvykle to naznačuje, že zásah veřejnoprávního subjektu v souladu s tržními podmínkami není<sup>138</sup>.

89. Aby se transakce považovala za rovnocennou, je třeba konkrétně posoudit tato kritéria:
- 1) zda bylo o zásahu veřejnoprávních a soukromých subjektů rozhodnuto současně a zda byl tento zásah proveden zároveň (tj. zásahy jsou „souběžné“), nebo zda mezi těmito zásahy uplynula určitá doba a mezitím došlo ke změně hospodářské situace;
  - 2) zda jsou podmínky transakce pro dotyčné veřejnoprávní i všechny soukromé subjekty stejné, a to rovněž s přihlédnutím k možnosti zvýšení či snížení úrovně rizika v čase;
  - 3) zda má zásah soukromých subjektů skutečný ekonomický význam a není pouze symbolický či zanedbatelný<sup>139</sup> a
  - 4) zda je výchozí pozice dotyčných veřejnoprávních a soukromých subjektů s ohledem na transakci srovnatelná, s přihlédnutím například k jejich předchozí účasti v dotčených podnicích (viz oddíl 4.2.3.3), k možným synergii, jichž lze dosáhnout<sup>140</sup>, k míře, v jaké jednotliví investoři nesou podobné transakční náklady<sup>141</sup>, či k jakýmkoli jiným okolnostem, jež jsou pro daný soukromý nebo veřejnoprávní subjekt specifické a jež by mohly narušit srovnání. Rozhodnutí přijaté soukromým subjektem by nemělo být samozřejmě ovlivněno orgány veřejné moci.
90. Podmínka rovnocennosti nemusí být použitelná v případě, že účast veřejného sektoru je striktním požadavkem pro účast soukromých subjektů na transakci, jelikož to by mohlo naznačovat, že dotyčný veřejnoprávní subjekt je schopen poskytnout do transakce jedinečný příspěvek, který nemůže žádný tržní subjekt zajistit.

---

<sup>138</sup> Pokud se však transakce liší a nejsou provedeny současně, samotná skutečnost, že se liší podmínky, neposkytuje přesvědčivý důkaz (pozitivní nebo negativní) o tom, zda je transakce provedená veřejnoprávním subjektem v souladu s tržními podmínkami.

<sup>139</sup> Například ve věci Citynet Amsterdam se Komise domnívala, že lze mít za to, že investice dvou soukromých subjektů, které uskutečnily třetinu celkových kapitálových investic do společnosti (s přihlédnutím rovněž k celkové struktuře akcionářů a tomu, že jejich podíly postačují k vytvoření menšiny potřebné k zablokování strategických rozhodnutí společnosti), jsou ekonomicky významné (viz rozhodnutí Komise 2008/729/ES ze dne 11. prosince 2007 o státní podpoře C53/2006 Citynet Amsterdam, Nizozemsko. Úř. věst. L 247, 16.9.2008, s. 27, 96.–100. bod odůvodnění). Naopak ve věci N429/2010 Agricultural Bank of Greece (ATE), Úř. věst. C 317, 29.10.2011, s. 5, představovala účast soukromého sektoru pouze 10 % investice na rozdíl od 90% účasti státu, takže Komise dospěla k závěru, že nebyly splněny rovnocenné podmínky, jelikož kapitál vložený státem nebyl doprovázen srovnatelnou účastí soukromého akcionáře ani nebyl přiměřený počtu akcií v držení státu. Viz rovněž rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Alitalia v. Komise, T-296/97, Recueil 2000, s. II-3871, bod 81.

<sup>140</sup> Musí mít rovněž stejné obchodní odůvodnění, rozhodnutí Komise 2005/137/ES o státní podpoře C25/2002 – Finanční účast valonského regionu v podniku CARSID – Acier CECA, Úř. věst. L 47, 18.2.2005, s. 28, 67. až 70. bod odůvodnění.

<sup>141</sup> Transakční náklady mohou souviset s náklady, které příslušní investoři vynaloží za účelem přezkoumání a výběru investičního projektu, zajištění smluvních podmínek nebo sledování výkonnosti během doby trvání smlouvy. Pokud například banky ve vlastnictví státu hradí soustavně náklady na přezkoumání investičních projektů za účelem úvěrového financování, nepostačuje k vyloučení podpory samotná skutečnost, že soukromí investoři spoluinvestují se stejnou úrokovou sazbou.

ii) Nákup a prodej majetku, zboží a služeb (nebo jiné srovnatelné transakce) prostřednictvím otevřeného, transparentního, nediskriminačního a bezpodmínečného nabídkového řízení

91. Pokud se nákup a prodej majetku, zboží a služeb (nebo jiné srovnatelné transakce<sup>142</sup>) uskuteční na základě otevřeného, transparentního, dostatečně zveřejněného, nediskriminačního a bezpodmínečného nabídkového řízení v souladu se zásadami směrnic o zadávání veřejných zakázek<sup>143</sup> (a to i v případech, kdy směrnice o zadávání veřejných zakázek nejsou jako takové použitelné), lze předpokládat, že tyto transakce jsou v souladu s tržními podmínkami.
92. Nabídkové řízení vyhovující zmíněným zásadám musí splňovat tato kritéria:
93. Nabídkové řízení musí být otevřené, aby se ho mohli zúčastnit všichni kvalifikovaní uchazeči, kteří projeví zájem. Co se týče charakteristik řízení, přijatelné je jistě „otevřené řízení“<sup>144</sup> v souladu s požadavkem pravidel pro zadávání veřejných zakázek, za postačující ke stanovení tržní ceny však může být považováno i „omezené řízení“<sup>145</sup>, není-li subjektům, které projeví zájem, bez oprávněných důvodů znemožněno podat nabídku<sup>146</sup>.
94. Řízení musí být transparentní, aby v každé fázi nabídkového řízení mohli být všichni zainteresovaní uchazeči stejně a přiměřeně informováni. Rozhodujícími prvky transparentního výběrového řízení jsou dostupnost informací, dostatečný čas, který mají zainteresovaní uchazeči k dispozici, a jednoznačnost kritérií pro výběr a zadání. Nabídkové řízení musí být dostatečně zveřejněné, aby ho zaznamenali všichni potenciální kupující. Míra publicity potřebná k zajištění dostatečného zveřejnění v daném případě závisí na charakteristikách majetku, zboží a služeb, které mají být prodány. Prodej majetku, zboží a služeb, které mohou vzhledem ke své vysoké hodnotě či jiným rysům přilákat investory působící v celoevropském nebo mezinárodním měřítku, by se měl zveřejnit tak, aby byli přilákáni potenciální kupci působící v celoevropském nebo mezinárodním měřítku.
95. Nezbytnými podmínkami pro zajištění toho, aby byla výsledná transakce v souladu s tržními podmínkami, jsou rovné a nediskriminační zacházení se všemi uchazeči a objektivní kritéria pro výběr a zadání stanovená před řízením. Aby bylo zaručeno rovné zacházení, měla by kritéria pro zadání zakázky umožnit objektivní porovnání a posouzení uchazečů.

---

<sup>142</sup> Například pronájem určitých statků nebo udělení koncesí na komerční využívání přírodních zdrojů.

<sup>143</sup> Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb (Úř. věst. L 134, 30.4.2004, s. 1) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby (Úř. věst. L 134, 30.4.2004, s. 114).

<sup>144</sup> Ustanovení čl. 1 odst. 11 písm. a) směrnice 2004/18/ES, čl. 1 odst. 9 písm. a) směrnice 2004/17/ES.

<sup>145</sup> Ustanovení čl. 1 odst. 11 písm. b) směrnice 2004/18/ES, čl. 1 odst. 9 písm. b) směrnice 2004/17/ES.

<sup>146</sup> Na druhé straně soutěžní dialog nebo vyjednávací řízení bez předchozího zveřejnění oznámení o zakázce poskytují zadavateli široké rozhodovací pravomoci a mohou omezit účast subjektů, které mají zájem. Tato řízení lze proto považovat za dostatečná k zjištění tržních cen pouze ve výjimečných případech. Vyjednávací řízení bez zveřejnění oznámení o zakázce nemůže zajistit, aby postup vedl k výběru uchazeče schopného poskytovat tyto služby za tržní ceny. Viz 66. bod sdělení o službách obecného hospodářského zájmu, Úř. věst. C 8, 11.1.2012, s. 4.

96. Nabídkové řízení na prodej majetku, zboží nebo služeb je bezpodmínečné, pokud může majetek, zboží a služby, které mají být prodány, získat kterýkoli potenciální kupec, bez ohledu na to, zda vykonává určité obchodní činnosti, či nikoli, a používat je pro vlastní účely. Jestliže existuje podmínka, že kupující musí převzít zvláštní závazky – jiné než závazky vyplývající z obecného vnitrostátního práva nebo z rozhodnutí orgánů územního plánování – ve prospěch orgánů veřejné moci nebo v obecném veřejném zájmu, nelze nabídkové řízení pokládat za bezpodmínečné.
97. Pokud veřejnoprávní subjekty prodávají majetek, zboží a služby, měla by být jediným relevantním kritériem při výběru kupujícího nejvyšší cena<sup>147</sup>, přičemž se přihlídně rovněž k požadovaným smluvním ujednáním (např. záruce prodávajícího nebo jiným poprodejním závazkům). V úvahu by se měly brát pouze věrohodné<sup>148</sup> a závazné nabídky<sup>149</sup>.
98. Jestliže veřejnoprávní subjekty pořizují majetek, zboží a služby, jakékoli případné zvláštní podmínky spojené s nabídkovým řízením by měly být úzce a objektivně spojeny s předmětem zakázky a měly by umožnit, aby ekonomicky nejvýhodnější nabídka odpovídala tržní hodnotě<sup>150</sup>.
99. Za účelem stanovení tržní ceny musí nabídkové řízení vést k dostatečné úrovni hospodářské soutěže, aby se považovalo za soutěžní nabídkové řízení. V případě řízení, kdy je zjevné, že věrohodnou nabídku je reálně schopen předložit pouze jediný subjekt, nelze nabídkové řízení považovat za soutěžní, a není tudíž možné mít za to, že náležitě stanoví tržní cenu transakce.
- 4.2.3.2 Zjištění, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, na základě referenčního srovnávání nebo jiných metod ocenění
100. Nelze-li zjistit, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, empiricky pomocí konkrétních tržních údajů, jak bylo uvedeno výše, lze toto posoudit pomocí i) referenčního srovnávání nebo ii) jiných metod ocenění<sup>151</sup>.
- i) Referenční srovnávání
101. To, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, lze posoudit na základě podmínek, za nichž uskutečnily srovnatelné transakce srovnatelné soukromé subjekty ve srovnatelné situaci (referenční srovnávání).

<sup>147</sup> Rozsudek Tribunálu ve spojených věcech Land Burgenland a Rakousko v. Komise, T-268/08 a T-281/08, Sb. rozh. 2012, bod 87.

<sup>148</sup> V závislosti na okolnostech daného případu může být věrohodná i nevyžádaná nabídka, zejména tehdy, je-li nabídka závazná (viz rozsudek Tribunálu ve věci Konsum Nord v. Komise, T-244/08, Sb. rozh. 2011, body 73–75).

<sup>149</sup> Například pouhá oznámení bez závazných požadavků by v nabídkovém řízení v úvahu brána nebyla: viz rozsudek Tribunálu ve spojených věcech Land Burgenland a Rakousko v. Komise, T-268/08 a T-281/08, Sb. rozh. 2012, bod 87, a rozsudek Tribunálu ve věci Konsum Nord v. Komise, T-244/08, Sb. rozh. 2011, body 67 a 75.

<sup>150</sup> Kritéria by měla být stanovena tak, aby umožňovala účinnou hospodářskou soutěž, která úspěšnému uchazeči ponechává pouze běžný výnos. V praxi to znamená využívání nabídkových řízení, která v nabídce přikládají značnou váhu složce „cena“ nebo která jinak pravděpodobně umožní soutěžní výsledek (např. určitá reverzní nabídková řízení s dostatečně jasnými kritérii pro zadání).

<sup>151</sup> Je-li tržní cena stanovena prostřednictvím rovnocenných transakcí nebo transakcí na základě nabídkových řízení, nelze tyto výsledky zpochybnit jinými metodami ocenění – například nezávislými posudky (viz rozsudek Tribunálu ve spojených věcech Land Burgenland a Rakousko v. Komise, T-268/08 a T-281/08, Sb. rozh. 2012, bod 72).

102. Při stanovování vhodné referenční hodnoty je nutné věnovat obzvláštní pozornost kategorii dotyčného subjektu (např. holdingová skupina, provozní společnost, spekulativní fond nebo dlouhodobý investor, který se snaží zajistit zisk v dlouhodobějším horizontu), druhu dotyčné transakce (např. kapitálová účast nebo transakce týkající se dluhových nástrojů) a dotčenému trhu nebo tržím (např. finanční trhy, rychle rostoucí trhy technologií, trhy veřejných služeb nebo trhy pro infrastrukturu). Došlo-li k významným hospodářským změnám, obzvláště důležité je také načasování transakcí. V příslušných případech může být třeba upravit dostupná tržní měřítká podle konkrétních rysů dané státní transakce (např. situace podniku-příjemce a situace na relevantním trhu)<sup>152</sup>. Referenční srovnávání nemusí být vhodnou metodou ke zjištění tržních cen v případě, kdy dostupné referenční hodnoty nejsou stanoveny s ohledem na aspekty trhu nebo kdy jsou stávající ceny významně narušeny státními zásahy.
103. Referenční srovnávání často nestanoví jednu „přesnou“ referenční hodnotu, nýbrž spíše řadu možných hodnot, a to posouzením souboru srovnatelných transakcí. Má-li posouzení zjistit, zda je zásah státu v souladu s tržními podmínkami, či nikoli, je obvykle záhodno posoudit měřítká orientovaná na středovou hodnotu, jako je průměr nebo medián souboru srovnatelných transakcí. V určitých případech, kdy měřítko orientované na středovou hodnotu vykazuje značné výkyvy, může být vhodnější zaměřit se spíše na medián než na průměr.
- ii) Jiné metody ocenění
104. Nelze-li použít žádné z výše uvedených kritérií oceňování, je možné zjistit, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, na základě obecně přijímané standardní metody ocenění<sup>153</sup>. Tato metoda musí být založena na dostupných objektivních, ověřitelných a spolehlivých údajích<sup>154</sup>, jež by měly být dostatečně podrobné a měly by zohledňovat hospodářskou situaci v době, kdy bylo o transakci rozhodnuto, s přihlédnutím k úrovni rizika a budoucím očekáváním<sup>155</sup>. V závislosti na hodnotě transakce by se měla spolehlivost ocenění obvykle potvrdit provedením analýzy citlivosti, která posuzuje různé obchodní scénáře, vypracovává pohotovostní plány a porovnává výsledky alternativních metod ocenění. Je-li transakce odložena a je-li nutné vzít v úvahu nejnovější změny tržních podmínek, může být zapotřebí nové ocenění (*ex ante*).
105. Obecně přijímanou standardní metodou stanovení (roční) návratnosti investic je například výpočet vnitřní míry návratnosti<sup>156</sup>. Investiční rozhodnutí lze posoudit rovněž z hlediska čisté současné hodnoty<sup>157</sup>, což ve většině případů přináší výsledky

---

<sup>152</sup> Viz rozsudek Soudu prvního stupně ve spojených věcech Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, T-228/99 a T-233/99, Recueil 2003, s. II-435, bod 251.

<sup>153</sup> Viz rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Scott v. Komise, T-366/00, Sb. rozh. 2007, s. II-797, bod 134.

<sup>154</sup> Viz rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Valmont Nederland BV v. Komise, T-274/01, Sb. rozh. 2004, s. II-3145, bod 71.

<sup>155</sup> Viz rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Scott v. Komise, T-366/00, Sb. rozh. 2007, s. II-797, bod 158.

<sup>156</sup> Vnitřní míra návratnosti není založena na účetním zisku v daném roce, nýbrž bere v úvahu budoucí peněžní toky, které investor očekává během celé doby životnosti investice. Je definována jako diskontní sazba, při níž se čistá současná hodnota peněžních toků rovná nule.

<sup>157</sup> Čistá současná hodnota je rozdíl mezi kladným a záporným peněžním tokem během doby životnosti investice, který je diskontován pomocí přiměřené návratnosti (kapitálové náklady).

rovnocenné vnitřní míře návratnosti<sup>158</sup>. Za účelem posouzení, zda se investice uskutečnila za tržních podmínek, je nutno porovnat návratnost investice s běžnou očekávanou tržní návratností. Běžnou očekávanou návratnost (kapitálové náklady investice) lze vymezit jako průměrnou očekávanou návratnost, kterou trh vyžaduje u investice na základě obecně uznávaných kritérií, zejména rizika investice, s přihlédnutím k finanční situaci společnosti a konkrétní charakteristice odvětví, regionu nebo země. Nelze-li přiměřeně očekávat běžnou návratnost, pak by se investice s největší pravděpodobností za tržních podmínek neuskutečnila. Obecně platí, že čím rizikovější je projekt, tím vyšší návratnost budou poskytovatelé finančních prostředků požadovat, tj. tím vyšší budou kapitálové náklady.

106. Volba vhodné metody ocenění může záviset na situaci na trhu<sup>159</sup>, dostupnosti údajů nebo druhu transakce<sup>160</sup>. Zatímco například investor usiluje o dosažení zisku investováním do podniků (v tomto případě bude pravděpodobně nejvhodnější metodou vnitřní míra návratnosti nebo čistá současná hodnota), věřitel se snaží dosáhnout uhrazení dlužných částek (jistiny a případných úroků) dlužníkem ve smluvně a zákonem stanovené lhůtě<sup>161</sup> (v tomto případě může být vhodnější ocenění kolaterálu, např. hodnoty aktiv).
107. Metody stanovení vnitřní míry návratnosti nebo čisté současné hodnoty investice obvykle nevedou k jedné přesné hodnotě, kterou by bylo možno uznat jako jedinou možnou tržní cenu, nýbrž spíše k řadě možných tržních cen (v závislosti na ekonomických, právních a jiných konkrétních okolnostech transakce obsažených v metodě ocenění). Je-li cílem ocenění posoudit, zda je zásah státu v souladu s tržními

---

<sup>158</sup> Mezi čistou současnou hodnotou a vnitřní mírou návratnosti existuje úplná korelace v případě, že se vnitřní míra návratnosti rovná alternativním nákladům investora. Je-li čistá současná hodnota investice kladná, znamená to, že projekt má vnitřní míru návratnosti, která přesahuje požadovanou návratnost (alternativní náklady investora). V tomto případě stojí za to investici uskutečnit. Je-li čistá současná hodnota projektu nulová, rovná se vnitřní míra návratnosti projektu požadované návratnosti. V tomto případě je investorovi lhostejno, zda provede danou investici, nebo investuje jinde. Je-li čistá současná hodnota záporná, je vnitřní míra návratnosti nižší než kapitálové náklady a investice není dostatečně výnosná, jelikož jinde existují lepší alternativy. Pokud vnitřní míra návratnosti a čistá současná hodnota vedou k rozdílným investičním rozhodnutím (takovýto rozdílný výsledek může nastat zejména u projektů, které se navzájem vylučují), měla by se v souladu s tržní praxí v zásadě upřednostnit metoda čisté současné hodnoty.

<sup>159</sup> Například v případě likvidace společnosti může být nejvhodnější metodou ocenění založené na likvidační hodnotě nebo na hodnotě majetku.

<sup>160</sup> Například v případě prodeje pozemků, kdy nemusí být srovnávací metoda (referenční srovnávání) vhodná a jiné obecně přijímané metody nestanoví (jak se zdá) přesnou hodnotu pozemků, lze použít alternativní metodu, například metodu ocenění Vergleichspreissystem navrženou Německem (která byla schválena pro zemědělskou a lesní půdu v rozhodnutí Komise o státní podpoře SA.33167 – Navrhovaná alternativní metoda ocenění zemědělské a lesní půdy v Německu při prodeji orgány veřejné moci, Úř. věst. C 43, 15.2.2013, s. 7). Avšak „[...] nelze vyloučit, že v některých případech může vést metoda stanovená v tomto ustanovení vnitrostátní právní úpravy k výsledku, který se odchyluje od tržní hodnoty. Za takových okolností, na základě povinnosti – která přísluší všem státním orgánům, včetně vnitrostátních soudů a správních orgánů – nepoužít ustanovení vnitrostátní právní úpravy, které je v rozporu s právem Unie, musí uvedený soud a správní orgány pověřené jeho použitím upustit od použití uvedeného vnitrostátního ustanovení.“ Rozsudek Soudního dvora ve věci Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe GmbH & Co. KG v. BVVG Bodenverwertungs- und -verwaltungs GmbH, C-239/09, Sb. rozh. 2010, s. I-13083, bod 52.

<sup>161</sup> Viz například rozsudek Soudního dvora ve věci Španělsko v. Komise, C-342/96, Recueil 1999, s. I-2459, bod 46, a rozsudek Soudního dvora ve věci DMTransport, C-256/97, Recueil 1999, s. I-3913, bod 24.

podmínkami, je obvykle vhodné posoudit měřítko orientovaná na středovou hodnotu, jako je průměr nebo medián souboru srovnatelných transakcí.

108. Obezřetné subjekty v tržním hospodářství své zásahy obvykle posuzují pomocí několika různých metod (např. výpočty čisté současné hodnoty se ověřují referenčním srovnáváním), tak aby se odhady potvrdily. Různé metody vedoucí k téže hodnotě poskytnou další údaj pro zjištění skutečné tržní ceny. Při posuzování, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, se proto bude existence doplňkových metod ocenění, jež vzájemně potvrzují zjištěný výsledek, považovat za pozitivní ukazatel.

#### 4.2.3.3 Srovnávací analýza v případě předchozí účasti v dotyčném podniku

109. Při posuzování, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, je třeba vzít v úvahu skutečnost, zda měl dotyčný veřejnoprávní subjekt předchozí ekonomickou účast v určitém podniku (je-li např. akcionářem nebo poskytl-li podniku úvěry či záruky). Tato předchozí účast by však neměla být sama o sobě výsledkem předchozí státní podpory<sup>162</sup> nebo zásahu, který se neuskutečnil za tržních podmínek<sup>163</sup>.
110. Předchozí účast v důsledku zásahů, které se uskutečnily za tržních podmínek, je za účelem použití kritéria subjektu v tržním hospodářství nutno posoudit na základě srovnávacích scénářů. Například v případě zásahu ve veřejném podniku v obtížích týkajícího se vlastního kapitálu či dluhu je třeba očekávanou návratnost takovéto investice srovnat s očekávanou návratností podle srovnávacího scénáře založeného na likvidaci podniku. Vede-li tato likvidace k vyšším výnosům nebo nižším ztrátám, zvolil by obezřetný subjekt v tržním hospodářství tuto možnost<sup>164</sup>. Za tímto účelem by náklady likvidace, které je nutno vzít v úvahu, neměly zahrnovat náklady spojené s povinnostmi orgánů veřejné moci, nýbrž pouze náklady, které by vynaložil racionálně jednající subjekt v tržním hospodářství<sup>165</sup>, rovněž s přihlédnutím k vývoji sociálního, ekonomického a environmentálního kontextu, v němž působí<sup>166</sup>.

---

<sup>162</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve věci Německo v. Komise, C-334/99, Recueil 2003, s. I-1139, body 133 až 141; rozsudek Tribunálu ve spojených věcech Land Burgenland a Rakousko v. Komise, T-268/08 a T-281/08, Sb. rozh. 2012, s. II-0000, body 155 až 159, a rozsudek Soudu prvního stupně ve spojených věcech Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, T-228/99 a T-233/99, Recueil 2003, s. II-435, body 313 až 315.

<sup>163</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Německo v. Komise, C-334/99, Recueil 2003, s. I-1139, body 137 až 142.

<sup>164</sup> V tomto smyslu viz rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Alitalia v. Komise, T-296/97, Recueil 2000, s. II-3871, nebo rozsudek Soudního dvora ve věci Frucona v. Komise, C-73/11 P, Sb. rozh. 2013, s. I-0000, body 79 a 80.

<sup>165</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Německo v. Komise, C-334/99, Recueil 2003, s. I-1139, bod 140.

<sup>166</sup> Rozsudek Tribunálu ve věci Corsica Ferries France v. Komise, T-565/08, Sb. rozh. 2012, s. II-0000, body 79 až 84. Tribunál ve svém rozsudku potvrdil, že z dlouhodobého ekonomického hlediska může být pro soukromé investory, zejména větší skupiny společností, účelné proplacení dodatečného odstupného (například v zájmu zachování dobré pověsti značky skupiny). V konkrétním případě, kdy jsou zapotřebí činnosti v zájmu ochrany pověsti, je však třeba důkladně prokázat, že je proplacení dodatečného odstupného nezbytné a že tyto platby představují ustálenou praxi mezi soukromými společnostmi v podobných situacích (pouhé příklady nepostačují).

- 4.2.3.4 Zvláštní aspekty při zjišťování, zda jsou podmínky úvěrů a záruk v souladu s tržními cenami
111. Stejně jako jakékoli jiné transakce mohou i úvěry a záruky poskytnuté veřejnoprávními subjekty (včetně veřejných podniků) zahrnovat státní podporu, nejsou-li v souladu s tržními podmínkami.
112. Co se týče záruk, obvykle je třeba analyzovat trojstranný vztah mezi veřejnoprávním subjektem v roli ručitele, dlužníkem a věřitelem<sup>167</sup>. Ve většině případů může podpora existovat pouze na úrovni dlužníka, jelikož mu státní záruka může poskytnout výhodu v tom, že mu umožní získat úvěr s úrokovou sazbou, kterou by bez záruky nebyl schopen na trhu získat<sup>168</sup> (nebo získat úvěr v situaci, kdy by výjimečně nebylo možné na trhu získat úvěr při jakékoli úrokové sazbě). Za určitých zvláštních podmínek však může poskytnutí státní záruky zahrnovat podporu i pro věřitele, zejména tehdy, je-li záruka poskytnuta *ex post* s ohledem na existující závazek mezi věřitelem a dlužníkem, nebo použije-li se úvěr s poskytnutou zárukou na zaplacení jiného úvěru, na nějž záruka poskytnuta nebyla<sup>169</sup>.
113. Jakákoli záruka, která je poskytnuta za příznivějších podmínek, než jsou tržní podmínky, s ohledem na hospodářskou situaci dlužníka, poskytuje tomuto dlužníkovi výhodu (jelikož ten hradí poplatek, který nezohledňuje náležitě riziko, jež přebírá ručitel)<sup>170</sup>. Neomezené záruky nejsou obecně v souladu s běžnými tržními podmínkami. To platí rovněž pro implicitní záruky vyplývající z odpovědnosti státu za dluhy veřejných podniků v platební neschopnosti, na které se nevztahuje obecná právní úprava týkající se konkurzního řízení<sup>171</sup>.
114. Neexistují-li empirické tržní údaje o konkrétní dluhové transakci, lze soulad dluhového nástroje s tržními podmínkami zjistit na základě porovnání se srovnatelnými tržními transakcemi (tj. pomocí referenčního srovnávání). V případě úvěrů a záruk lze například informace o nákladech určité společnosti na financování získat z jiných (nedávných) úvěrů, které si tato společnost vzala, z výnosů z dluhopisů vydaných touto společností nebo z rozpětí swapů úvěrového selhání u dotyčné společnosti. Srovnatelnými tržními transakcemi mohou být rovněž podobné úvěrové/záruční transakce, které uskutečnil vzorek společností použitých pro srovnání, dluhopisy vydané vzorkem společností použitých pro srovnání nebo rozpětí swapů úvěrového selhání u vzorku společností použitých pro srovnání. Nelze-li v případě záruk zjistit odpovídající cenové měřítko na finančních trzích, měly by se celkové finanční náklady na úvěr s poskytnutou zárukou, včetně úrokové sazby u úvěru a záruční prémie, porovnat s tržní cenou podobného úvěru, na nějž záruka

<sup>167</sup> Pokud jde o posouzení, které je nutno provést s ohledem na možné poskytnutí státní podpory ve formě záruky, viz rovněž sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záruk (2008/C 155/02), které je začleněno do tohoto sdělení, ale není jím nahrazeno.

<sup>168</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve věci *Residex Capital v. Gemeente Rotterdam*, C-275/10, dosud nezveřejněno, bod 39.

<sup>169</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve věci *Residex Capital v. Gemeente Rotterdam*, C-275/10, dosud nezveřejněno, bod 42.

<sup>170</sup> Viz rozsudek Tribunálu ve věci *Francie v. Evropská komise*, T-154/10, dosud nezveřejněno, bod 106.

<sup>171</sup> Viz rozsudek Tribunálu ve věci *Francie v. Evropská komise*, T-154/10, dosud nezveřejněno, body 82–88 a 91–94.



poskytnuta není. Metody referenčního srovnávání mohou být doplněny metodami ocenění založenými na návratnosti kapitálu<sup>172</sup>.

115. Aby se dále usnadnilo posuzování, zda je v případě orgánů veřejné moci opatření v souladu s kritériem subjektu v tržním hospodářství, vypracovala Komise náhradní ukazatele, jež mají pomoci zjistit, zda se u úvěrů a záruk jedná o podporu.
116. V případě úvěrů je metoda výpočtu referenční sazby, která by měla sloužit jako náhrada tržní ceny v případech, kdy není snadné určit srovnatelné tržní transakce (což se s větší pravděpodobností vztahuje na transakce zahrnující omezené částky a/nebo transakce za účasti malých a středních podniků), stanovena ve sdělení o referenčních sazbách<sup>173</sup>. Je třeba připomenout, že tato referenční sazba představuje pouze náhradu<sup>174</sup>. Pokud se srovnatelné transakce obvykle uskutečňují za nižší cenu, než je cena, kterou udává náhradní referenční sazba, může mít členský stát za to, že tržní cenu představuje tato nižší cena. Jestliže na druhé straně stejná společnost uskutečnila v nedávné době podobné transakce s vyšší cenou, než je referenční sazba, a její finanční situace a tržní prostředí se významně nezměnily, nemusí v daném případě referenční sazba představovat platnou náhradu tržní sazby.
117. V případě záruk vypracovala Komise podrobné pokyny k náhradám (a tzv. safe harbour pro malé a střední podniky) ve sdělení o zárukách<sup>175</sup>. Podle tohoto sdělení je k vyloučení existence podpory obvykle dostačující to, že dlužník nemá finanční potíže, že záruka je vázána na konkrétní transakci, že věřitel nese část rizika a že dlužník platí za záruku běžnou tržní cenu.

## 5. SELEKTIVITA

### 5.1 Obecné zásady

118. Aby opatření státu spadalo do oblasti působnosti čl. 107 odst. 1 SFEU, musí zvýhodňovat „určité podniky nebo určitá odvětví výroby“. Do pojmu podpora proto nespádají všechna opatření, která zvýhodňují hospodářské subjekty, nýbrž pouze ta opatření, která selektivně zvýhodňují určité podniky nebo kategorie podniků či určitá hospodářská odvětví.
119. Obecná opatření, která jsou na stejném základě reálně dostupná všem podnikům působícím v určitém členském státě, selektivní nejsou. Aby však opatření měla skutečně obecnou povahu, nesmí být jejich oblast působnosti *de facto* omezena faktory, které omezují jejich praktický účinek. Důvodem pro vyvození závěru, že iniciativa státu představuje obecné opatření hospodářské politiky, není vysoký počet

---

<sup>172</sup> Například prostřednictvím RAROC (kapitálová návratnost přizpůsobená riziku), což je to, co věřitelé a investoři požadují za poskytnutí financí s podobným referenčním rizikem a splatností podniku působícímu v téže odvětví.

<sup>173</sup> Viz sdělení Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb, Úř. věst. C 14, 19.1.2008, s. 6. V případě podřízených úvěrů, na něž se sdělení o referenčních sazbách nevztahuje, lze použít metodiku vyloženou v rozhodnutí Komise ze dne 11. prosince 2008 o státní podpoře N55/2008, GA/EFRE Nachrangdarlehen, Úř. věst. C 9, 14.1.2009.

<sup>174</sup> Pokud však nařízení Komise nebo rozhodnutí Komise o režimech podpor odkazují pro účely určení výše podpory na referenční sazbu, bude ji Komise považovat za stanovené měřítko neexistence podpory (safe-harbour).

<sup>175</sup> Sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záruk, Úř. věst. C 155, 20.6.2008, s. 10.

způsobilých podniků (k nimž mohou dokonce patřit všechny podniky v určitém odvětví), ani rozmanitost a velikost odvětví, do nichž tyto podniky náležejí, pokud iniciativu nemohou využít všechna hospodářská odvětví<sup>176</sup>. Skutečnost, že oblast působnosti opatření je stanovena objektivně, sama o sobě nepostačuje ke konstatování obecné povahy opatření a nevylučuje selektivitu<sup>177</sup>.

120. K objasnění pojmu selektivita v rámci právních předpisů v oblasti státní podpory je užitečné rozlišovat mezi věcnou a geografickou selektivitou. Je rovněž vhodné poskytnout další vodítko k určitým otázkám týkajícím se konkrétně daňových (či podobných) opatření.

## 5.2 Věcná selektivita

121. Věcná selektivita opatření znamená, že se opatření vztahuje pouze na určité podniky (skupiny podniků) nebo určitá hospodářská odvětví v daném členském státě. Věcnou selektivitu lze zjistit z právního nebo faktického hlediska.

### 5.2.1 Právní a faktická selektivita

122. Právní selektivita vyplývá přímo z právních kritérií pro provedení opatření, které je oficiálně vyhrazeno pouze pro určité podniky (např. podniky určité velikosti, podniky nacházející se v určité oblasti, podniky působící v určitých odvětvích, podniky s určitou právní formou, společnosti založené v určitém období nebo společnosti, které náležejí do skupiny s určitými charakteristikami, či společnosti pověřené určitými funkcemi v rámci skupiny). Faktická selektivita existuje v případech, kdy jsou sice formální kritéria pro použití opatření stanovena obecně a objektivně, struktura opatření je však taková, že jeho účinky významně zvýhodňují určitou skupinu podniků (jako ve výše uvedených příkladech)<sup>178</sup>.
123. Faktická selektivita může být výsledkem podmínek nebo překážek, které uloží členské státy a které určitým podnikům brání ve využití opatření. Například uplatňování daňového opatření (např. daňového zápočtu) pouze na investice přesahující určitou prahovou hodnotu může znamenat, že opatření je fakticky vyhrazeno pouze podnikům se značnými finančními prostředky<sup>179</sup>.

---

<sup>176</sup> Viz například rozsudek Soudního dvora ve věci *Adria-Wien Pipeline*, C-143/99, Recueil 2001, s. I-8365, bod 48.

<sup>177</sup> Viz například rozsudek Tribunálu ve věci *Itálie v. Komise*, T-379/09, Sb. rozh. 2012, s. I-0000, bod 47. Opatřením, jehož se týkala tato věc, bylo částečné osvobození od spotřební daně z motorové nafty používané k vytápění skleníků. Tribunál rozhodl, že skutečnost, že osvobození mohou využít všechny podniky, které se rozhodnou pro pěstování ve sklenících, nepostačuje ke stanovení obecné povahy opatření.

<sup>178</sup> Tak tomu bylo ve spojených věcech *Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království*, C-106/09 P a C-107/09 P, Sb. rozh. 2011, které se týkaly daňové reformy v Gibraltar, která fakticky zvýhodňovala společnosti „offshore“. Viz bod 101 a následující body tohoto rozsudku. Reforma zavedla systém skládající se ze tří daní použitelných na všechny společnosti v Gibraltar, a to daně z počtu zaměstnanců, daně z užívání obchodních prostor či kanceláří pro účely podnikání (BPOT) a z registračního poplatku. Povinnost platit daň z počtu zaměstnanců a BPOT by byla omezena výší 15 % ze zisku. Soud konstatoval, že tato kombinace daní vylučuje jakékoli zdanění společností „offshore“, poněvadž ty nemají žádný daňový základ, jelikož v Gibraltar nemají zaměstnance ani obchodní prostory či kanceláře.

<sup>179</sup> Viz například rozsudek Soudu prvního stupně ve spojených věcech *Ramondin SA a Ramondin Cápulas SA v. Komise*, T-92/00 a T-103/00, Recueil 2002, s. II-1385, bod 39.

### 5.2.2 *Selektivita vyplývající z volného uvážení ve správní praxi*

124. Opatření, která se *prima facie* vztahují na všechny podniky, avšak jsou (nebo mohou být) omezena posuzovací pravomocí správních orgánů, jsou selektivní<sup>180</sup>. Tak je tomu tehdy, nevede-li splnění daných kritérií automaticky k nároku na opatření.
125. Orgány mají při uplatňování opatření posuzovací pravomoc zejména tehdy, jsou-li kritéria pro poskytnutí podpory zformulována velmi obecným nebo neurčitým způsobem, který při posuzování nutně poskytuje prostor pro uvážení. Daňová správa může například změnit podmínky pro přiznání daňové úlevy podle charakteristik investičního projektu, který jí byl předložen k posouzení. Také pokud mají příslušné orgány široký prostor pro uvážení při určování příjemců nebo podmínek, za nichž se daňové zvýhodnění přiznává na základě kritérií nesouvisejících s daňovým systémem (jako je zachování zaměstnanosti), musí se výkon této posuzovací pravomoci pokládat za zvýhodnění „určitých podniků nebo určitých odvětví výroby“<sup>181</sup>.

### 5.2.3 *Posouzení věcné selektivity u opatření snižujících běžné výdaje podniků*

126. Pokud členské státy přijmou pozitivní opatření *ad hoc*, která zvýhodňují jeden či více přesně vymezených podniků (např. poskytnutí peněžních prostředků nebo aktiv určitým podnikům), lze obvykle snadno dospět k závěru, že tato opatření mají selektivní povahu, jelikož vyhrazují příznivé zacházení pouze jednomu či několika málo podnikům<sup>182</sup>.
127. Situace je obvykle méně jasná, pokud členské státy přijmou obecnější opatření, která jsou použitelná na všechny podniky splňující určitá kritéria a která snižují náklady, jež by tyto podniky musely obvykle hradit (např. osvobození od daně nebo příspěvků na sociální zabezpečení u podniků splňujících určitá kritéria).
128. V takových případech je třeba selektivitu opatření obvykle posoudit pomocí analýzy o třech krocích. Za prvé je nutno určit referenční systém. Za druhé je třeba rozhodnout, zda dané opatření představuje odchylku od tohoto systému, jelikož rozlišuje mezi hospodářskými subjekty, které jsou vzhledem k cílům systému ve srovnatelné faktické a právní situaci. Posouzení, zda existuje takováto odchylka, je hlavním prvkem této části analýzy a umožňuje vyvodit závěr, zda je opatření *prima facie* selektivní. Jestliže dotyčné opatření odchylku od referenčního systému nepředstavuje, selektivní není. Jestliže však odchylku představuje (a je proto *prima facie* selektivní), je třeba v třetím kroku analýzy zjistit, zda je odchylné opatření odůvodněno povahou nebo obecnou strukturou (referenčního) systému<sup>183</sup>. Je-li *prima facie* selektivní opatření odůvodněno povahou nebo obecnou strukturou systému,

<sup>180</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve věci Déménagements-Manutention Transport SA (DMT), C-256/97, Recueil 1999, s. I-3913, bod 27.

<sup>181</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve věci P Oy, C-6/12, Sb. rozh. 2013, s. I-0000, bod 27.

<sup>182</sup> Viz stanovisko generálního advokáta Mengozziho ze dne 27. června 2013 ve věci Deutsche Lufthansa, C-284/12, bod 52.

<sup>183</sup> Viz například rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. Nizozemsko (NOx), C-279/08 P, Sb. rozh. 2011, s. I-7671, bod 62, a rozsudek Soudního dvora ve věci Adria-Wien Pipeline, C-143/99, Recueil 2001, s. I-8365.

nebude se považovat za selektivní, a nebude tudíž spadat do oblasti působnosti čl. 107 odst. 1 SFEU<sup>184</sup>.

129. V určitých zvláštních případech však výše uvedenou analýzu nelze použít vzhledem k praktickému účinku dotyčných opatření. Je nutno zdůraznit, že čl. 107 odst. 1 SFEU nerozlišuje mezi opatřeními státní podpory z hlediska jejich důvodů nebo cílů, nýbrž je vymezuje ve vztahu k jejich účinkům, bez ohledu na použitý postup<sup>185</sup>. To znamená, že v určitých výjimečných případech nestačí přezkoumat, zda se dané opatření odchyluje od pravidel referenčního systému, jak je vymezil dotyčný členský stát, nýbrž je třeba rovněž posoudit, zda je referenční systém vymezen důsledně, nebo zda byl naopak vymezen jednoznačně svévolným nebo předpojatým způsobem, aby zvýhodňoval určité podniky, které jsou ve srovnatelné situaci s ohledem na základní logiku dotyčného systému.
130. Ve spojených věcech C-106/09 P a C-107/09 P<sup>186</sup> týkajících se daňové reformy v Gibraltaru proto Soudní dvůr konstatoval, že referenční systém stanovený dotyčným členským státem byl sice založen na kritériích, která jsou sama o sobě obecné povahy, ve skutečnosti však diskriminoval mezi společnostmi, které se nacházely ve srovnatelné situaci s ohledem na cíl sledovaný daňovou reformou, což mělo za následek zvýhodnění společností „offshore“<sup>187</sup>. V této souvislosti Soudní dvůr konstatoval, že okolnost, že společnosti „offshore“ nejsou zdaňovány, není nahodilým důsledkem dotčeného režimu, nýbrž nevyhnutelným důsledkem skutečnosti, že základy daně jsou koncipovány právě tak, aby společnosti „offshore“ postrádaly základ daně<sup>188</sup>.
131. Podobné ověření může být nezbytné rovněž v určitých případech týkajících se účelových daní, kdy jisté prvky naznačují, že daň byla vymezena jednoznačně svévolným nebo předpojatým způsobem s cílem zvýhodnit určité výrobky nebo určité činnosti, které jsou ve srovnatelné situaci s ohledem na základní logiku dotyčné daně. Například ve věci Ferring<sup>189</sup> považoval Soudní dvůr za selektivní daň uloženou při přímém prodeji léčivých přípravků farmaceutickými laboratořemi, nikoli však při prodeji velkoobchodníky. Vzhledem k zvláštním skutkovým okolnostem, na něž byl Soudní dvůr upozorněn, jako je jednoznačný cíl opatření a jeho účinky, nepřezkoumal soud pouze to, zda dotyčné opatření vede k odchylce od referenčního systému představovaného daní. Porovnal rovněž situaci farmaceutických laboratoří (podléhajících daní) a velkoobchodníků (osvobozených

<sup>184</sup> Viz například rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Paint Graphos a další, C-78/08 až C-80/08, Sb. rozh. 2011, s. I-7611, bod 49 a následující body; rozsudek Soudního dvora ve věci GIL Insurance, C-308/01, Recueil 2004, s. I-4777.

<sup>185</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve věci British Aggregates v. Komise, C-487/06 P, Sb. rozh. 2008, s. I-10515, body 85 a 89 a citovaná judikatura; rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. Nizozemsko, C-279/08 P, Sb. rozh. 2011, s. I-7671, bod 51; rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království, C-106/09 P a C-107/09 P, Sb. rozh. 2011, s. I-0000, bod 87.

<sup>186</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království, C-106/09 P a C-107/09 P, Sb. rozh. 2011, s. I-0000.

<sup>187</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království, C-106/09 P a C-107/09 P, Sb. rozh. 2011, s. I-0000, bod 101 a následující body.

<sup>188</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království, C-106/09 P a C-107/09 P, Sb. rozh. 2011, s. I-0000, bod 106.

<sup>189</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Ferring, C-53/00, Recueil 2001, s. I-9067, bod 20.

od daně) a dospěl k závěru, že se neuložení daně z přímého prodeje v případě velkoobchodníků rovná přiznání *prima facie* selektivního osvobození od daně<sup>190</sup>.

#### 5.2.3.1 Určení referenčního systému

132. Referenční systém představuje rámeček, na jehož základě se posuzuje selektivita opatření. Stanoví meze pro přezkoumání, zda určité podniky využívají odchylku od běžných pravidel, jež společně tvoří tento referenční systém, a dostává se jim tudíž příznivějšího zacházení v porovnání s ostatními podniky, na které se vztahují obecná pravidla systému.
133. Referenční systém se skládá z konzistentního souboru pravidel, která se vztahují obecně – na základě objektivních kritérií – na všechny podniky, jež spadají do jeho oblasti působnosti, jak je vymezena jeho cílem. Tato pravidla obvykle stanoví nejen působnost systému, nýbrž i podmínky, za nichž se použije, práva a povinnosti podniků, na něž se vztahuje, a technické aspekty jeho fungování.
134. V případě daní je konstrukce referenčního systému založena na prvcích, jako jsou základ daně, osoby povinné k dani, zdanitelné plnění a daňové sazby. Referenční systém lze například vymezit s ohledem na systém daně z příjmu právnických osob<sup>191</sup>, systém DPH<sup>192</sup> nebo obecný systém daní z pojistného<sup>193</sup>. Totéž platí pro účelové (samostatné) daně, jako jsou daně z určitých výrobků nebo činností s negativním dopadem na životní prostředí nebo na zdraví, které ve skutečnosti nejsou součástí obecné daňové soustavy. S výhradou zvláštních případů uvedených v bodech 124 až 126 je proto referenčním systémem v zásadě samotná daň<sup>194</sup>.

#### 5.2.3.2 Odchylka od referenčního systému

135. Jakmile je stanoven referenční systém, spočívá další krok analýzy v přezkoumání, zda dané opatření rozlišuje mezi podniky z hlediska odchylky od tohoto systému. Za tímto účelem je nutné určit, zda může opatření zvýhodnit určité podniky nebo určitá odvětví výroby v porovnání s ostatními podniky, které se nacházejí v podobné faktické a právní situaci, na základě cíle sledovaného referenčním systémem<sup>195</sup>. Za

<sup>190</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Ferring, C-53/00, Recueil 2001, s. I-9067, body 19 a 20.

<sup>191</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Paint Graphos a další, C-78/08 až C-80/08, Sb. rozh. 2011, s. I-7611, bod 50. Soudní dvůr někdy v tomto kontextu používá výraz „režim obecného práva“ (viz rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Belgie a Forum 187 v. Komise, C-182/03 a C-217/03, Sb. rozh. 2006, s. I-5479, bod 95) nebo „obecný daňový režim“ (viz rozsudek Soudního dvora ve věci Itálie v. Komise, C-66/02, Sb. rozh. 2005, s. I-10901, bod 100).

<sup>192</sup> Viz odůvodnění Soudního dvora týkající se selektivity ve věci Heiser, C-172/03, Sb. rozh. 2005, s. I-1627, bod 40 a následující body.

<sup>193</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve věci GIL Insurance, C-308/01, Recueil 2004, s. I-4777, body 75 a 78.

<sup>194</sup> Viz rozsudek Tribunálu ve věci RENV British Aggregates Association v. Komise, T-210/02, Sb. rozh. 2012, s. II-0000, body 49 a 50. I když je daň ve vnitrostátním právním řádu zavedena k provedení směrnice EU, zůstává tato daň referenčním systémem.

<sup>195</sup> Z hlediska přímého zdanění podniků se má za to, že všechny podniky, které mají příjmy, jsou ve srovnatelné právní a faktické situaci. Ve svém rozsudku ve věci Paint Graphos však Soudní dvůr uvedl, že vzhledem k zvláštním rysům družstevních společností, které se musí řídit zvláštními zásadami fungování, nelze mít za to, že tyto společnosti jsou ve srovnatelné faktické a právní situaci s obchodními společnostmi, pokud jednájí v hospodářském zájmu svých členů a udržují s nimi nejen ryze obchodní, ale i osobní a individuální vztah, v jehož rámci jsou tyto členové aktivně zapojeni do podnikání a mají právo na rovnoměrný podíl na hospodářských výsledcích (viz rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Paint Graphos a další, C-78/08 až C-80/08, Sb. rozh. 2011, s. I-7611, bod 61).

tímto účelem se však členské státy, aby odůvodnily rozdílné zacházení s podniky v rámci určitého režimu, nemohou spoléhat na cíle jiných politik (například cíle regionální, environmentální nebo průmyslové politiky).

136. V tomto ohledu budou do struktury určitých účelových daní (a zejména do jejich daňového základu), jako jsou například environmentální nebo zdravotní daně uložené s cílem odrazovat od určitých činností nebo výrobků, které mají nepříznivý dopad na životní prostředí nebo na lidské zdraví, sledované politické cíle obvykle integrovány. V těchto případech nevede rozdílné zacházení u činností/výrobků, jejichž situace se liší od sledovaného cíle, jak se odráží ve struktuře daně, k odchýlnému zacházení<sup>196</sup>.
137. Zvýhodňuje-li opatření určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jež jsou ve srovnatelné právní a faktické situaci, bude se opatření považovat za *prima facie* selektivní.
- 5.2.3.3 Odůvodnění na základě povahy nebo obecné struktury referenčního systému
138. Opatření, které se odchyluje od referenčního systému (*prima facie* selektivní), může být přesto shledáno neselektivním, je-li odůvodněno povahou nebo obecnou strukturou tohoto systému. Tak je tomu v případě, kdy opatření vyplývá přímo ze základních nebo řídicích principů referenčního systému nebo kdy je výsledkem vlastních mechanismů, které jsou nezbytné pro fungování a účinnost systému<sup>197</sup>. Naopak cíle jiných politik, které nejsou danému systému vlastní, za tímto účelem použít nelze<sup>198</sup>.
139. Základem možného odůvodnění může být například potřeba bojovat proti podvodům nebo daňovým únikům, nutnost zohlednit zvláštní účetní požadavky, zvládnutelnost z administrativního hlediska, zásada daňové neutrality, progresse sazeb daně z příjmu a její přerozdělovací funkce, nutnost zamezit dvojímu zdanění<sup>199</sup> a cíl spočívající v optimalizaci vymáhání daňových pohledávek.
140. Členské státy by však měly zavést a uplatňovat náležitý postup dohledu a sledování s cílem zajistit, aby byla odchýlná opatření v souladu s logikou a obecnou systematikou daňové soustavy<sup>200</sup>. Aby byla odchýlná opatření odůvodněna logikou nebo obecnou systematikou soustavy, je rovněž nutné zajistit, aby byla tato opatření v souladu se zásadou proporcionality a nepřesáhla meze toho, co je nezbytné v tom

<sup>196</sup> V tomto ohledu může daň zavedená ve vnitrostátním právním řádu k provedení směrnice EU, jež v rámci své působnosti umožňuje rozdílné zacházení s určitými činnostmi/výrobky, naznačovat, že se tyto činnosti/výrobky nacházejí v rozdílné situaci s ohledem na sledovaný cíl.

<sup>197</sup> Viz například rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech *Paint Graphos* a další, C-78/08 až C-80/08, Sb. rozh. 2011, s. I-7611, bod 69.

<sup>198</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech *Paint Graphos* a další, C-78/08 až C-80/08, Sb. rozh. 2011, s. I-7611, body 69 a 70; rozsudek Soudního dvora ve věci *Portugalsko v. Komise*, C-88/03, Sb. rozh. 2006, s. I-7115, bod 81; rozsudek Soudního dvora ve věci *Komise v. Nizozemsko (NOx)*, C-279/08 P, Sb. rozh. 2011, s. I-7671; rozsudek Soudního dvora ve věci *British Aggregates v. Komise*, C-487/06 P, Sb. rozh. 2008, s. I-10515.

<sup>199</sup> Ve spojených věcech *Paint Graphos* a další, C-78/08 až C-80/08, Sb. rozh. 2011, poukázal Soudní dvůr na možnost dovolávat se povahy nebo obecné systematiky vnitrostátní daňové soustavy za účelem odůvodnění toho, že družstevní společnosti, které rozdělují veškeré zisky svým členům, nejsou zdaňovány na úrovni družstva, je-li daň vybírána na úrovni jejich členů (bod 71).

<sup>200</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech *Paint Graphos* a další, C-78/08 až C-80/08, Sb. rozh. 2011, s. I-7611, bod 74.

smyslu, že sledovaného legitimního cíle nelze dosáhnout opatřeními menšího rozsahu<sup>201</sup>.

141. Členský stát, který zavedl rozlišování mezi podniky, musí být schopen prokázat, že toto rozlišování je skutečně odůvodněné povahou a obecnou strukturou dotyčného systému<sup>202</sup>.

### 5.3 Regionální selektivita

142. Kritériu selektivity stanovenému v čl. 107 odst. 1 SFEU se v zásadě vyhnu pouze opatření, která zahrnují celé území daného státu. Jak je však uvedeno níže, referenční systém nemusí být nutně vymezen hranicemi území dotyčného členského státu<sup>203</sup>. Opatření, které zvýhodňuje podniky působící pouze v jedné části vnitrostátního území, by se proto nemělo považovat automaticky za selektivní.

143. Podle ustálené judikatury<sup>204</sup> nemusí být opatření s regionální či místní oblastí působnosti selektivní, jsou-li splněny určité požadavky.

144. V tomto ohledu je nutno rozlišovat tři scénáře týkající se daňových opatření<sup>205</sup>:

- 1) Podle prvního scénáře, který jednoznačně vede k regionální selektivitě opatření, se ústřední vláda členského státu jednostranně rozhodne uplatňovat v určité zeměpisné oblasti nižší daňovou sazbu.
- 2) Druhý scénář odpovídá symetrickému přenesení daňových pravomocí<sup>206</sup> – modelu rozdělení daňových pravomocí, ve kterém mají všechny orgány nižší než státní úrovně působící na konkrétní úrovni (regiony, obce a ostatní) určitého členského státu zákonnou nebo faktickou pravomoc stanovit sazbu daně použitelnou na území, jež patří do jejich kompetence, a to nezávisle na ústřední vládě. V tomto případě nejsou opatření přijatá orgány nižší než státní úrovně selektivní, jelikož není možné určit normální úroveň zdanění, která by mohla být měřítkem pro srovnání.
- 3) Ve třetím scénáři – scénáři asymetrického přenesení daňových pravomocí<sup>207</sup> – mohou pouze určité regionální nebo místní orgány přijmout daňová opatření použitelná na jejich území. V tomto případě závisí posouzení selektivní povahy dotyčného opatření na tom, zda je dotyčný orgán dostatečně autonomní ve vztahu k

---

<sup>201</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech *Paint Graphos a další*, C-78/08 až C-80/08, Sb. rozh. 2011, s. I-7611, bod 75.

<sup>202</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech *Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království*, C-106/09 P a C-107/09 P, Sb. rozh. 2011, s. I-0000, bod 146; rozsudek Soudního dvora ve věci *Nizozemsko v. Komise*, C-159/01, Recueil 2004, s. I-4461, bod 43; rozsudek Soudního dvora ve věci *Portugalsko v. Komise*, C-88/03, Sb. rozh. 2006, s. I-7115.

<sup>203</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci *Portugalsko v. Komise*, C-88/03, Sb. rozh. 2006, s. I-7115, bod 57, rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech *Unión General de Trabajadores de La Rioja*, C-428/06 až C-434/06, Sb. rozh. 2008, s. I-6747, bod 47.

<sup>204</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci *Portugalsko v. Komise*, C-88/03, Sb. rozh. 2006, s. I-7115, bod 57 a následující body; rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech *UGT-Rioja a další*, C-428/06 až C-434/06, Sb. rozh. 2008, s. I-6747, bod 47 a následující body.

<sup>205</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci *Portugalsko v. Komise*, C-88/03, Sb. rozh. 2006, s. I-7115, body 63 až 66.

<sup>206</sup> Viz stanovisko generálního advokáta Geelhoeda ze dne 20. října 2005 ve věci *Portugalská republika v. Komise*, C-88/03, bod 60.

<sup>207</sup> Tamtéž.

ústřední vládě členského státu<sup>208</sup>. Regionální nebo místní orgán lze považovat za dostatečně autonomní ve vztahu k ústřední vládě členského státu, pokud hraje zásadní úlohu při určování politického a hospodářského prostředí, ve kterém podniky působí<sup>209</sup>. Tak je tomu tehdy, když jsou splněna tři kumulativní kritéria autonomie: autonomie institucionální, procesní a hospodářská<sup>210</sup>. Pokud všechna tato kritéria autonomie splněna jsou, pak v případě, že regionální nebo místní orgán přijímá daňové opatření použitelné pouze na jeho území, dotyčným geografickým referenčním rámcem je dotyčný region, nikoli členský stát.

### 5.3.1 *Institucionální autonomie*

145. Existenci institucionální autonomie lze zjistit, pokud rozhodnutí o daňovém opatření přijal regionální nebo místní orgán v rámci svého ústavního, politického a správního statusu odlišného od statusu ústřední vlády. V případě Azorských ostrovů Soudní dvůr podotkl, že portugalská ústava uznala Azorské ostrovy za autonomní region s vlastním politicko-správním statutem a vlastními vládními orgány, které mají rovněž pravomoc vykonávat vlastní daňové pravomoci a přizpůsobovat vnitrostátní daňovou soustavu specifickým regionálním podmínkám<sup>211</sup>.
146. Posouzení, zda je toto kritérium splněno v každém jednotlivém případě, by mělo zahrnovat zejména přezkoumání ústavy a jiných příslušných zákonů daného členského státu s cílem ověřit, zda má dotyčný region skutečně vlastní politicko-správní status a vlastní vládní orgány, které mají pravomoc vykonávat vlastní daňové pravomoci.

### 5.3.2 *Procesní autonomie*

147. Existenci procesní autonomie lze zjistit tehdy, je-li rozhodnutí o daňovém opatření přijato, aniž by ústřední vláda mohla přímo zasahovat do jeho obsahu.
148. Základním kritériem při určování existence procesní autonomie není rozsah pravomoci, která je přiznána entitě nižší než státní úroveň, nýbrž schopnost této entity z hlediska její pravomoci přijmout rozhodnutí o daňovém opatření nezávisle, tj. aniž by mohla ústřední vláda přímo zasahovat do jeho obsahu.
149. Skutečnost, že mezi ústředními a regionálními orgány existuje konzultační nebo dohodovací postup s cílem zamezit konfliktům, nevylučuje existenci procesní autonomie entity nižší než státní úroveň, pokud má poslední slovo při přijímání dotyčného opatření tato entita, a nikoli ústřední vláda<sup>212</sup>.

---

<sup>208</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Portugalsko v. Komise, C-88/03, Sb. rozh. 2006, s. I-7115, bod 58: „Není možno vyloučit, že entita nepůsobící na úrovni státu má právně a ve skutečnosti takový status, který ji činí ve vztahu k ústřední vládě členského státu autonomní natolik, aby to byla tato entita, a nikoliv ústřední vláda, kdo hraje přijímáním opatření základní úlohu při určení politického a hospodářského prostředí, ve kterém podniky působí.“

<sup>209</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech UGT-Rioja a další, C-428/06 až C-434/06, Sb. rozh. 2008, s. I-6747, bod 55.

<sup>210</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Portugalsko v. Komise, C-88/03, Sb. rozh. 2006, s. I-7115, bod 67.

<sup>211</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve věci Portugalsko v. Komise, C-88/03, Sb. rozh. 2006, s. I-7115, bod 70.

<sup>212</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech UGT-Rioja a další, C-428/06 až C-434/06, Sb. rozh. 2008, s. I-6747, body 96 až 100.



150. Skutečnost, že akty, které přijme entita nižší než státní úrovně, podléhají soudnímu přezkumu, sama o sobě neznamená, že tato entita nedisponuje procesní autonomií, jelikož existence soudního přezkumu je inherentním znakem právního řádu<sup>213</sup>.

### 5.3.3 *Hospodářská a finanční autonomie*

151. Existenci politické a finanční autonomie lze zjistit, pokud entita nižší než státní úrovně přebírá odpovědnost za politické a finanční důsledky opatření k snížení daní. Tak tomu nemůže být tehdy, pokud entita nižší než státní úrovně neodpovídá za správu rozpočtu, tj. pokud nemá kontrolu nad příjmy i výdaji.
152. Při zjišťování existence hospodářské a finanční autonomie nesmí být proto finanční důsledky daňového opatření v regionu vyrovnány podporou nebo dotacemi z jiného regionu nebo od ústřední vlády. Existence přímé příčinné souvislosti mezi daňovým opatřením přijatým entitou na nižší než státní úrovni a finanční podporou z jiných regionů nebo od ústřední vlády dotyčného členského státu tudíž existenci této autonomie vylučuje.
153. Existenci hospodářské a finanční autonomie nevyklučuje skutečnost, že výpadek daňových příjmů kvůli uplatňování přenesených daňových pravomocí (např. nižší sazby daně) je vyrovnán souběžným zvýšením týchž příjmů v důsledku příchodu nových podniků, které přilákaly nižší daňové sazby.
154. Jsou-li splněna tři výše uvedená kritéria autonomie, je geografickým referenčním rámcem při určování selektivity opatření území, které spadá do působnosti regionálního nebo místního orgánu.
155. Regionální daňové opatření nemusí být zcela odděleno od obecnější daňové soustavy, aby nepředstavovalo státní podporu. Zejména není nutné, aby byla dotyčná daňová soustava (vyměřovací základ, daňové sazby, pravidla vymáhání daní a osvobození od daně) zcela přenesena do působnosti entity nižší než státní úrovně. Například přenesení působnosti v oblasti daně z příjmu právnických osob, které je omezeno na pravomoc změnit sazby v omezeném rozpětí, aniž by byla přenesena pravomoc změnit vyměřovací základ (daňové úlevy a osvobození od daně atd.), lze považovat za splnění podmínky procesní autonomie, pokud předem stanovené rozpětí sazeb umožňuje dotyčnému regionu vykonávat smysluplně autonomní daňové pravomoci, aniž by byla ústřední vláda schopna přímo zasahovat do obsahu opatření.
156. Kritéria autonomie mimoto nevyžadují, aby byla do působnosti regionálních/místních orgánů přenesena pravidla upravující výběr daně ani aby byly daňové příjmy skutečně inkasovány těmito orgány. Za výběr daní v přenesené působnosti může být i nadále odpovědná ústřední vláda, pokud náklady na výběr hradí entita nižší než státní úrovně.

## 5.4 **Zvláštní otázky týkající se fiskální podpory**

157. Členské státy mohou zvolit hospodářskou politiku, kterou považují za nejučelnější, a zejména rozložit daňovou zátěž mezi jednotlivé výrobní činitele, jak považují za

---

<sup>213</sup> Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech UGT-Rioja a další, C-428/06 až C-434/06, Sb. rozh. 2008, s. I-6747, body 80 až 83.

vhodné. Členské státy však musí vykonávat tuto pravomoc v souladu s právem Unie<sup>214</sup>.

#### 5.4.1 Družstevní společnosti

158. Družstevní společnosti se v zásadě řídí zvláštními principy činnosti, které je odlišují od jiných hospodářských subjektů<sup>215</sup>. Vztahují se na ně zejména zvláštní požadavky týkající se členství a jejich činnosti jsou vykonávány ve prospěch jejich členů<sup>216</sup>, nikoli v zájmu vnějších investorů. Rezervy a aktiva jsou navíc nedělitelné a musejí být vynakládány na společné zájmy členů. Družstva mimoto mívají omezený přístup ke kapitálovým trhům a nízké ziskové marže.
159. Vzhledem k těmto zvláštním rysům družstev tudíž nelze mít za to, že jsou ve srovnatelné faktické a právní situaci s obchodními společnostmi, takže daňové zvýhodnění družstev nemusí spadat do oblasti působnosti pravidel státní podpory, pokud<sup>217</sup>:
- družstva jednájí v hospodářském zájmu svých členů,
  - udržují s nimi nejen ryze obchodní, ale osobní a individuální vztah,
  - členové jsou aktivně zapojeni do chodu podnikání a
  - mají právo na rovnoměrný podíl na hospodářských výsledcích.
160. Je-li však zjištěno, že posuzovaná družstevní společnost je ve srovnatelné situaci s obchodními společnostmi, je třeba ve druhé fázi zjistit, zda je dotčený daňový režim odůvodněn logikou daňové soustavy<sup>218</sup>.
161. Za tímto účelem je třeba uvést, že opatření musí být v souladu se základními nebo řídicími principy daňové soustavy členského státu (s odkazem na mechanismy vlastní této soustavy). Logiky daňové soustavy se lze dovolávat tehdy, lze-li konstatovat, že družstevní společnosti, které rozdělují veškeré své zisky svým členům, nejsou zdaňovány na úrovni družstva, jestliže je daň vybírána na úrovni jejich členů. Vnitrostátní opatření však nelze účinně odůvodnit v případě, že toto opatření umožňuje osvobodit od daně zisky pocházející z transakcí se třetími osobami, které nejsou členy družstva, nebo odpočítat částky vyplacené těmto osobám v rámci odměn. Nižší zdanění musí být každopádně v souladu se zásadou proporcionality a nesmí přesáhnout meze toho, co je nezbytné. Dotčený členský stát musí kromě toho uplatňovat náležitý postup dohledu a sledování.

---

<sup>214</sup> Členské státy nesmí zejména zavést nebo zachovat právní předpisy, které zahrnují státní podporu nebo diskriminaci, jež je v rozporu se základními svobodami. Viz mimo jiné rozsudek Soudního dvora ve věci Glaxo Wellcome, C-182/08, Sb. rozh. 2009, s. I-8591, bod 34 a citovaná judikatura.

<sup>215</sup> Viz preambule nařízení Rady (ES) č. 1435/2003 ze dne 22. července 2003 o statutu Evropské družstevní společnosti.

<sup>216</sup> Kontrola družstev je svěřena rovným dílem jejich členům, jak se odráží v pravidle „jeden člověk – jeden hlas“.

<sup>217</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Paint Graphos a další, C-78/08 až C-80/08, Sb. rozh. 2011, s. I-7611, daňové zvýhodnění italských družstev, body 55 a 61.

<sup>218</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech Paint Graphos a další, C-78/08 až C-80/08, Sb. rozh. 2011, s. I-7611, body 69 až 75.

#### 5.4.2 *Subjekty kolektivního investování*<sup>219</sup>

162. Obecně se uznává, že investiční nástroje, například subjekty kolektivního investování<sup>220</sup>, by měly podléhat přiměřené úrovni zdanění, jelikož v zásadě fungují jako zprostředkující subjekty mezi investory (třetími osobami) a cílovými společnostmi, do nichž se investuje. Neexistence zvláštních daňových předpisů upravujících investiční fondy/společnosti může mít za následek, že se s investičním fondem zachází jako se samostatným daňovým poplatníkem, přičemž je z příjmu nebo výnosu zprostředkujícího subjektu uložena další daň<sup>221</sup>. V tomto kontextu se členské státy obecně snaží snížit nepříznivé účinky zdanění na investice uskutečněné prostřednictvím investičních fondů/společností v porovnání s přímými investicemi jednotlivých investorů a pokud možno zajistit, aby celková konečná daňová zátěž u koše různých druhů investic byla přibližně stejná bez ohledu na prostředek použitý k investování.
163. Daňová opatření, která mají u investic fondů/společností kolektivního investování zajistit daňovou neutralitu, by se proto neměla pokládat za selektivní, pokud tato opatření nevedou k zvýhodnění určitých subjektů kolektivního investování nebo určitých druhů investic<sup>222</sup>, ale k snížení či vyloučení ekonomického dvojího zdanění v souladu s celkovými zásadami, které jsou vlastní dotyčné daňové soustavě. Pro účely tohoto oddílu se daňovou neutralitou rozumí to, že se s daňovými poplatníky zachází stejně bez ohledu na to, zda do aktiv, jako jsou státní dluhopisy nebo akcie akciových společností, investují přímo, nebo nepřímo prostřednictvím investičních fondů. Možné odůvodnění na základě logiky dotyčné daňové soustavy může proto u subjektů kolektivního investování představovat daňový režim sledující cíl fiskální transparentnosti na úrovni zprostředkujícího subjektu. Tak by tomu bylo v případě, kdy zamezení ekonomickému dvojímu zdanění představuje zásadu, která je vlastní dotyčné daňové soustavě. Naopak daňové zvýhodnění, které je omezeno na přesně vymezené investiční nástroje, jež splňují zvláštní podmínky<sup>223</sup>, na úkor jiných

---

<sup>219</sup> Tento oddíl není omezen na subjekty kolektivního investování, na něž se vztahuje směrnice Rady 65/611/EHS o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP). Zahrnuje i jiné typy subjektů kolektivního investování, na něž se uvedená směrnice nevztahuje.

<sup>220</sup> Tyto subjekty mohou být zřizovány podle smluvního práva (jako podílové fondy spravované správcovskou společností) nebo podle svěřeneckého práva (jako „unit trusts“) nebo podle práva společností (jako investiční společnosti). Viz čl. 1 odst. 3 směrnice o SKIPCP.

<sup>221</sup> Mezinárodní měnový fond, 1998, *Tax Law Design and Drafting*, sv. 2; kapitola 22, *Taxation of Investment Funds*. Podle této publikace MMF panuje obecná shoda, že by daňové předpisy přinejmenším neměly nepatříčně omezovat rozvoj investičních fondů ani mu bránit.

<sup>222</sup> Viz rozsudek Soudu prvního stupně ve věci *Associazione italiana del risparmio gestito a Fineco Asset Management v. Komise*, T-445/05, Sb. rozh. 2009, s. II-289, bod 78 a následující body, kde Soud prvního stupně potvrdil rozhodnutí Komise 2006/638/ES ze dne 6. září 2005, Úř. věst. L 268, 27.9.2006, s. 1, které prohlašuje režim státních podpor, jenž poskytuje daňové pobídky určitým subjektům kolektivního investování do převoditelných cenných papírů, které se specializují na akcie společností s malou a střední kapitalizací, s nimiž lze obchodovat na evropském regulovaném trhu, za neslučitelný se společným trhem.

<sup>223</sup> Například daňové zvýhodnění na úrovni investičního subjektu, které je podmíněno investováním tří čtvrtin aktiv fondu do malých a středních podniků.

investičních nástrojů, jež jsou ve srovnatelné právní a faktické situaci, by se mělo pokládat za selektivní<sup>224</sup>.

164. Daňová neutralita však neznamená, že by tyto investiční nástroje měly být zcela osvobozeny od veškerých daní nebo že by správci fondů měli být osvobozeni od daně z poplatků, které účtují za správu podkladových aktiv, do nichž fondy investují<sup>225</sup>. Neodůvodňuje ani příznivější daňové zacházení s kolektivním investováním než s jednotlivými investicemi v rámci dotyčných daňových režimů<sup>226</sup>. V těchto případech by daňový režim nebyl přiměřený a přesahoval by meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle spočívajícího v zamezení dvojímu zdanění, a představoval by proto selektivní opatření.

#### 5.4.3 *Daňová amnestie*

165. Daňová amnestie obvykle zahrnuje zproštění od trestních sankcí, pokut a (části či veškerých) úroků. Zatímco některé amnestie vyžadují zaplacení dlužných daní v plné výši<sup>227</sup>, jiné s sebou nesou částečné prominutí částky dlužné daně<sup>228</sup>.
166. Daňovou amnestií, která se vztahuje na podniky, lze obvykle považovat za obecné opatření, pokud jsou splněny níže uvedené podmínky<sup>229</sup>.
167. Opatření by mělo být za prvé výjimečné, mělo by podnikům poskytovat silnou pobídku k dobrovolnému splnění daňových povinností a zlepšit vymáhání daňových pohledávek. Opatření by mělo být za druhé skutečně dostupné všem podnikům v jakémkoli odvětví či jakékoli velikosti, které mají daňové nedoplatky k datu stanovenému v opatření, aniž by zvýhodňovalo určitou předem stanovenou skupinu podniků. Opatření by nemělo za třetí znamenat faktickou selektivitu ve prospěch určitých podniků nebo odvětví. Činnost daňové správy by měla být za čtvrté omezena na kontrolu uplatňování daňové amnestie bez jakékoli rozhodovací pravomoci s ohledem na provedení opatření nebo jeho intenzitu. Opatření by mimoto nemělo znamenat, že je upuštěno od ověření.
168. Omezená doba platnosti daňových amnestií, které se vztahují pouze krátkou dobu<sup>230</sup> na daňové závazky, jež byly splatné před předem stanoveným datem a jež nebyly v době zavedení daňové amnestie dosud uhrazeny, je vlastní pojmu daňová amnestie, jejímž cílem je zlepšit výběr daní i dodržování předpisů ze strany daňových poplatníků.

<sup>224</sup> Viz rozsudek Soudu prvního stupně ve věci *Associazione italiana del risparmio gestito a Fineco Asset Management v. Komise*, T-445/05, Sb. rozh. 2009, s. II-289, bod 150.

<sup>225</sup> Logika neutrality, na níž je založeno zvláštní zdanění investičních podniků, se vztahuje na kapitál fondu, nikoli však na vlastní příjmy a kapitál správcovských společností. Viz rozhodnutí Kontrolního úřadu ESVO ze dne 18. března 2009 o státní podpoře s ohledem na zdanění investičních podniků v Lichtenštejnsku.

<sup>226</sup> Viz rozhodnutí Komise ze dne 12. května 2012, N131/2009, Finsko, Residential Real Estate Investment Trust (REIT), Úř. věst. L 131, 22.5.2012, s. 7, 33. bod odůvodnění.

<sup>227</sup> Daňová amnestie může rovněž umožnit nahlášení nepřiznaného majetku nebo příjmů.

<sup>228</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve věci *Ministero dell'Economia e delle Finanze*, C-417/10, Sb. rozh. 2012, s. I-0000, bod 12.

<sup>229</sup> Viz rozhodnutí Komise ze dne 11. července 2012 o daňové amnestii, kterou oznámilo Lotyšsko, SA.33183, Úř. věst. C 1, 4.1.2013, s. 6.

<sup>230</sup> Období platnosti by mělo postačovat k tomu, aby je mohli využít všichni daňoví poplatníci, na něž se opatření vztahuje.

169. Daňovou amnestií lze považovat za obecné opatření rovněž tehdy, pokud sleduje cíl stanovený zákonodárcem daného členského státu, kterým je zajištění souladu s určitou obecnou právní zásadou, například zásadou, že rozhodnutí musí být vydáno v přiměřené lhůtě<sup>231</sup>.

#### 5.4.4 Daňové dohody a rozhodnutí

170. Zacházení s daňovými poplatníky na základě volného uvážení může znamenat, že individuální uplatňování obecného opatření vykazuje znaky selektivního opatření, zejména v případě, že výkon posuzovací pravomoci přesahuje pouhou správu daňových příjmů s odkazem na objektivní kritéria<sup>232</sup>.

171. Je-li třeba daňové předpisy v každodenní praxi vykládat, neměly by ponechávat prostor pro to, aby se s podniky zacházelo podle volného uvážení. Každé rozhodnutí správních orgánů, které se odchyluje od obecných daňových předpisů a zvýhodňuje jednotlivé podniky, vede v zásadě k předpokladu státní podpory, a musí být proto předmětem podrobné analýzy.

##### 5.4.4.1 Daňové dohody

172. K daňovým dohodám obvykle dochází v případě sporů mezi daňovým poplatníkem a správcem daně ohledně výše dlužné daně. V mnoha členských státech představují tyto dohody běžnou praxi. Uzavření takovýchto daňových dohod správci daně umožňuje vyhnout se zdoluhavým soudním sporům u vnitrostátních soudů a zajišťuje rychlou úhradu dlužné daně. Ačkoli se nezpochybňuje pravomoc členských států v této oblasti, tyto dohody mohou obsahovat státní podporu, zejména v případě, kdy se zdá, že se výše dlužných daní významně snížila bez jednoznačného odůvodnění (např. optimalizace vymáhání pohledávek) nebo se snížila nepřiměřeně ve prospěch daňového poplatníka.

173. V této souvislosti může transakce mezi daňovou správou a daňovým poplatníkem znamenat selektivní výhodu zejména tehdy<sup>233</sup>:

- pokud se zdá, že ústupky daňové správy vůči daňovému poplatníkovi jsou neúměrné a daňová správa neuplatňuje stejně „výhodné“ jednání vůči ostatním daňovým poplatníkům, kteří se nacházejí v obdobné faktické a právní situaci,
- pokud se zdá, že dohoda je v rozporu s platnými daňovými předpisy a vedla k nižší částce daně. Tak tomu může být například tehdy, když by jednoznačně prokázané skutečnosti měly na základě platných předpisů vést k jinému vyměření daně (výše dlužné daně však byla protiprávně snížena).

##### 5.4.4.2 Správní daňová rozhodnutí

174. Z důvodu právní jistoty vydává mnoho vnitrostátních správců daně předchozí správní rozhodnutí o tom, jak se bude s určitými transakcemi zacházet z daňového

---

<sup>231</sup> Viz rozsudek Soudního dvora ve věci Ministero dell'Economia e delle Finanze, C-417/10, Sb. rozh. 2012, s. I-0000, body 40 až 42.

<sup>232</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Francie v. Komise, (Kimberly Clark Sopalin), C-241/94, Recueil 1996, s. I-4551, body 23 a 24.

<sup>233</sup> Viz rozhodnutí Komise 2011/276/EU ze dne 26. května 2010 o státní podpoře C 76/03, Umicore SA, Úř. věst. L 122, 11.5.2011, s. 76, 155. bod odůvodnění.

hlediska<sup>234</sup>. Tak tomu může být v případě stanovení tržních výnosů u transakcí se spřízněnými stranami, kde nejistota může odůvodňovat předběžné rozhodnutí o tom, zda se určité kontrolované transakce uskutečňují za tržních podmínek<sup>235</sup>.

175. Správní rozhodnutí, která obsahují pouze výklad příslušných daňových předpisů, aniž by se odchylovala od judikatury a správní praxe, nevedou k předpokladu podpory. Pokud však nejsou daňová rozhodnutí zveřejněna a existuje prostor pro manévrování, který mohou někdy správci daně využít, umocňuje to předpoklad podpory. To neznamená, že by členské státy nemohly svým daňovým poplatníkům poskytnout právní jistotu a zajistit předvídatelnost, pokud jde o uplatňování obecných daňových předpisů.
176. Daňová rozhodnutí by proto měla usilovat pouze o poskytnutí právní jistoty s ohledem na daňové zacházení s určitými transakcemi a neměla by u dotyčných podniků vést k nižšímu zdanění než u ostatních podniků v obdobné právní a faktické situaci (jimž však nejsou tato rozhodnutí určena). Jak prokazuje rozhodovací praxe Komise, rozhodnutí, která daňovým poplatníkům umožňují použít alternativní způsoby výpočtu zdanitelného zisku, například použití pevného rozpětí u metody nákladů a přírážky (cost-plus) nebo metody ceny při opětovném prodeji (resale-minus) ke stanovení odpovídajících převodních cen, mohou zahrnovat státní podporu<sup>236</sup>.
177. Předběžná správní rozhodnutí zahrnují selektivitu zejména tehdy, když:
- správci daně mají při vydávání správních rozhodnutí možnost volného uvážení,
  - rozhodnutí nejsou dostupná pro všechny podniky v obdobné právní a faktické situaci<sup>237</sup>,
  - daňová správa zjevně uplatňuje na základě volného uvážení „výhodnější“ daňové zacházení v porovnání s ostatními daňovými poplatníky v obdobné faktické a právní situaci,
  - rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s platnými daňovými předpisy a vedlo k nižší částce daně.

<sup>234</sup> Některé členské státy vydávají oběžníky, které upravují oblast působnosti a rozsah rozhodovacích postupů. Některé z nich zveřejňují i svá rozhodnutí.

<sup>235</sup> Rozhodnutí Komise ze dne 24. června 2003 o daňovém režimu ve prospěch amerických společností zahraničního obchodu (US Foreign Sales Corporations), Úř. věst. L 23, 28.1.2004, s. 14, 61. bod odůvodnění.

<sup>236</sup> Viz rozhodnutí Komise 2003/438/ES ze dne 16. října 2002 o státní podpoře C 50/2001, lucemburské finanční společnosti, Úř. věst. L 153, 20.6.2003, s. 40, 43. a 44. bod odůvodnění; rozhodnutí Komise 2003/501/ES ze dne 16. října 2002 o státní podpoře C 49/2001, lucemburská koordinační centra, Úř. věst. L 170, 9.7.2003, s. 20, 46., 47. a 50. bod odůvodnění; rozhodnutí Komise 2003/755/ES ze dne 17. února 2003, belgická koordinační centra, Úř. věst. L 282, 30.10.2003, s. 55, 89. až 95. bod odůvodnění, a rozsudek Soudního dvora v souvisejících spojených věcech *Belgie a Forum 187 v. Komise*, C-182/03 a C-217/03, Sb. rozh. 2006, s. I-5479, body 96 a 97; rozhodnutí Komise 2004/76/ES ze dne 13. května 2003, francouzské ústředí a logistická centra, Úř. věst. L 23, 28.1.2004, s. 1, 50. a 53. bod odůvodnění.

<sup>237</sup> Tak by tomu bylo například tehdy, pokud by určité podniky podílející se na transakcích s ovládanými subjekty nemohly o tato rozhodnutí požádat v rozporu s předem stanovenou kategorií podniků. V této souvislosti viz rozhodnutí Komise ze dne 24. června 2003 o daňovém režimu ve prospěch amerických společností zahraničního obchodu (US Foreign Sales Corporations), Úř. věst. L 23, 28.1.2004, s. 14, 56. až 62. bod odůvodnění.

#### 5.4.5 Pravidla týkající se odpisů/amortizace

178. Daňová opatření čistě technické povahy, jako jsou pravidla týkající se odpisů/amortizace, nepředstavují obvykle státní podporu (obecná opatření). Metoda výpočtu odpisů majetku se mezi jednotlivými členskými státy liší, tyto metody však mohou být vlastní daňové soustavě, jejíž jsou součástí.
179. Potíž při zjišťování případné selektivity s ohledem na odpisovou sazbu u některých aktiv spočívá v nutnosti stanovit referenční hodnotu (od níž by se případně odchylovala konkrétní odpisová sazba nebo metoda odpisování). Zatímco z účetního hlediska je účelem tohoto postupu obecně zohlednění ekonomických odpisů aktiv s cílem podat poctivý obraz finanční situace společnosti, daňový mechanismus sleduje jiné cíle, například možnost podniků rozložit odpočitatelné výdaje v čase.
180. Pobídky v oblasti odpisů (např. kratší doba odpisování, výhodnější metoda odpisování<sup>238</sup>, předčasný odpis atd.) u určitých druhů aktiv nebo podniků, které nejsou založeny na základních principech dotyčných pravidel odpisování, mohou vést k existenci státní podpory. Naopak pravidla týkající se zrychlených a předčasných odpisů u pronajatých aktiv lze považovat za obecné opatření, pokud dotyčné nájemní smlouvy jsou skutečně dostupné podnikům ve všech odvětvích a všech velikostech<sup>239</sup>.
181. Má-li správce daně při stanovení různých dob odpisování nebo různých metod ocenění podle jednotlivých podniků či jednotlivých odvětví volnost rozhodování, existuje zjevně předpoklad selektivity. Selektivitu obdobně zahrnuje předchozí povolení daňové správy jako podmínka pro použití režimu odpisování, není-li povolení omezeno na předchozí ověření právních požadavků<sup>240</sup>.

#### 5.4.6 Režim paušální daně u zvláštních činností

182. Zvláštní předpisy, které nezahrnují možnost volného uvážení a umožňují například stanovení daně z příjmu na paušálním základě, mohou být odůvodněny povahou a obecnou strukturou daňové soustavy, pokud berou v úvahu například zvláštní účetní požadavky nebo význam pozemků v aktivech jako charakteristické prvky určitých odvětví.
183. Tyto předpisy proto nejsou selektivní v těchto případech:
- režim paušální daně je odůvodněn snahou zamezit nepřiměřené administrativní zátěži u určitých typů podniků vzhledem k jejich malé velikosti a/nebo oblasti činnosti (např. v zemědělství nebo lesnictví) a
  - režim paušální daně v průměru neznamená snížení daňové zátěže u těchto podniků v porovnání s ostatními podniky, které jsou vyloučeny z oblasti působnosti, a nevýhodňuje určitou dílčí kategorii příjemců tohoto režimu.

<sup>238</sup> Metoda degresivního odpisování nebo metoda SYD (sum-of-the-years-digits) s klesající odpisovou sazbou a konstantní odpisovou základnou na rozdíl od nejběžnější lineární metody.

<sup>239</sup> Viz rozhodnutí Komise ze dne 20. listopadu 2012 o státní podpoře SA.34736, předčasný odpis některých aktiv pořízených prostřednictvím finančního leasingu, Úř. věst. C 384, 13.12.2012, s. 1.

<sup>240</sup> Viz rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2006 o odpisování majetku pronajatého hospodářskými zájmovými sdruženími (HZS), Úř. věst. L 112, 30.4.2007, s. 41, 122. bod odůvodnění.

#### 5.4.7 Pravidla proti zneužívání

184. Stanovení pravidel proti zneužívání může být odůvodněno logikou spočívající ve snaze zamezit vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany daňových poplatníků<sup>241</sup>. Tato opatření však mohou být selektivní, pokud u určitých podniků nebo transakcí povolují odchylku (neuplatnění pravidel proti zneužívání), což není v souladu s logikou dotyčných pravidel proti zneužívání<sup>242</sup>.

#### 5.4.8 Spotřební daně

185. Ačkoli jsou spotřební daně na úrovni Unie do značné míry harmonizovány (což může mít dopad na kritérium přičitatelnosti – viz oddíl 3), neznamená to automaticky, že žádné osvobození od daně v těchto oblastech nespadá do oblasti působnosti pravidel státní podpory. Nižší spotřební daň může ve skutečnosti poskytnout selektivní výhodu podnikům, které dotyčný produkt používají jako vstup nebo jej prodávají na trhu<sup>243</sup>.

## 6. ÚČINEK NA OBCHOD A HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ

### 6.1 Obecné zásady

186. Veřejné podpory pro podniky jsou podle čl. 107 odst. 1 SFEU zakázány pouze tehdy, pokud „narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby“, a pokud „ovlivňují obchod mezi členskými státy“.

187. Toto jsou dva odlišné a nezbytné prvky pojmu podpora. V praxi však jsou tato kritéria při posuzování státní podpory často zvažována společně, jelikož se zpravidla považují za neoddělitelně spojená<sup>244</sup>.

### 6.2 Narušení hospodářské soutěže

188. Má se za to, že opatření provedené státem narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž, pokud může posílit soutěžní postavení příjemce ve vztahu k podnikům, s nimiž soutěží<sup>245</sup>. Z praktického hlediska se proto narušení hospodářské soutěže ve smyslu článku 107 SFEU předpokládá tehdy, poskytne-li stát finanční výhodu určitému podniku v liberalizovaném odvětví, v němž existuje nebo může existovat hospodářská soutěž<sup>246</sup>.

<sup>241</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci GIL Insurance Ltd a další, C-308/01, Recueil 2004, s. I-4777, bod 65 a následující body.

<sup>242</sup> Viz rozhodnutí Komise 2007/256/ES ze dne 20. prosince 2006 o režimu podpory, který zavedla Francie podle článku 39CA všeobecného daňového zákoníku, Úř. věst. L 112, 30.4.2007, s. 41, 81. bod odůvodnění a další body.

<sup>243</sup> Viz například rozhodnutí Komise 1999/779/ES ze dne 3. února 1999 o rakouské podpoře poskytnuté ve formě osvobození vína a jiných kvašených nápojů od nápojové daně při přímém prodeji spotřebitelům v místě výroby, Úř. věst. L 305, 30. 11. 1999, s. 27.

<sup>244</sup> Rozsudek Soudu prvního stupně ve spojených věcech Alzetta, T-298/07, T-312/97 atd., Recueil 2000, s. II-2325, bod 81.

<sup>245</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Philip Morris, 730/79, Recueil 1980, s. 267, bod 11. Rozsudek Soudu prvního stupně ve spojených věcech Alzetta, T-298/07, T-312/97 atd., Recueil 2000, s. II-2325, bod 80.

<sup>246</sup> To vylučuje trhy, které jsou jak podle práva Unie, tak podle práva vnitrostátního uzavřeny hospodářské soutěži. Rozsudek Soudu prvního stupně ve spojených věcech Alzetta, T-298/07, T-312/97 atd., Recueil 2000, s. II-2325, body 141 až 147; rozsudek Soudního dvora ve věci Altmark Trans, C-280/00, Recueil 2003, s. I-7747.



189. Skutečnost, že místní orgány zadají poskytování veřejné služby internímu poskytovateli (ačkoli mohly tuto službu svěřit třetím osobám), jako taková nevylučuje možné narušení hospodářské soutěže. Možné narušení hospodářské soutěže je však vyloučeno, pokud i) se na danou službu vztahuje zákonný monopol (zavedený v souladu s právem EU)<sup>247</sup> a dotyčná služba nesoutěží s podobnými (liberalizovanými) službami a ii) poskytovatel služby nemůže působit (kvůli regulačním či zákonným omezením) na jiném liberalizovaném (zeměpisném nebo výrobním) trhu.
190. Veřejná podpora může narušit hospodářskou soutěž i tehdy, pokud podniku, který je jejím příjemcem, nepomáhá rozšířit činnost a získat nové podíly na trhu. Postačuje, pokud podpora tomuto podniku umožňuje udržet si silnější soutěžní postavení, než by měl v případě, že by podpora poskytnuta nebyla. Aby se předpokládalo, že podpora narušuje hospodářskou soutěž, zpravidla postačuje, aby podpora poskytovala příjemci výhodu tím, že ho osvobodí od nákladů, které by jinak musel vynaložit v rámci běžných činností<sup>248</sup>. Definice státní podpory nevyžaduje, aby bylo narušení hospodářské soutěže nebo ovlivnění obchodu významné nebo podstatné. Skutečnost, že částka podpory je nízká nebo že podnik, který je příjemcem podpory, je malý, sama o sobě nevylučuje narušení hospodářské soutěže nebo možnost tohoto narušení<sup>249</sup>, pokud však pravděpodobnost tohoto narušení není pouze hypotetická<sup>250</sup>.

### 6.3 Ovlivnění obchodu

191. Obvykle se předpokládá, že výhoda poskytnutá určitému podniku, který působí na trhu, jenž je otevřen hospodářské soutěži, narušuje hospodářskou soutěž a může rovněž ovlivnit obchod mezi členskými státy. „*Pokud finanční podpora poskytnutá státem nebo ze státních prostředků posiluje postavení podniku vůči jiným konkurenčním podnikům v rámci obchodu uvnitř Společenství, musí být tento obchod považován za ovlivněný danou podporou*“<sup>251</sup>.
192. Lze mít za to, že veřejná podpora může ovlivnit obchod uvnitř EU i tehdy, když není příjemce přímo zapojen do přeshraničního obchodu. Dotace může například ztížit hospodářským subjektům v jiných členských státech vstup na trh tím, že zachovává nebo zvyšuje místní nabídku<sup>252</sup>.
193. Obchod mezi členskými státy může ovlivnit i veřejná dotace poskytnutá podniku, který poskytuje pouze místní nebo regionální služby a neposkytuje služby mimo svůj

<sup>247</sup> Zákonný monopol může existovat v případě, že je daná služba vyhrazena zákonem nebo regulačními opatřeními výhradnímu poskytovateli s jednoznačným zákazem, aby tuto službu poskytoval jiný subjekt (a to ani s ohledem na uspokojení případné zbytkové poptávky ze strany určitých skupin zákazníků). Naopak pouhá skutečnost, že poskytování veřejné služby je svěřeno určitému podniku, neznamená, že má tento podnik zákonný monopol. Zákonný monopol by měl vylučovat hospodářskou soutěž nejen na trhu, nýbrž rovněž o trh, tj. měl by vylučovat jakoukoli možnou soutěž o získání pozice výhradního poskytovatele dotyčné služby (v této souvislosti viz rozhodnutí Komise ze dne 7. července 2002 o státní podpoře č. N 356/2002 – Spojené království – Network Rail, Úř. věst. C 232, 28.9.2002, s. 2, 75.–77. bod odůvodnění).

<sup>248</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Heiser, C-172/03, Sb. rozh. 2005, s. I-1627, bod 55.

<sup>249</sup> Rozsudek Soudu prvního stupně ve věci CETL, T-55/99, Recueil 2000, s. II-3207, bod 89. Rozsudek Soudního dvora ve věci Altmark Trans, C-280/00, Recueil 2003, s. I-7747, bod 81.

<sup>250</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Altmark Trans, C-280/00, Recueil 2003, s. I-7747, bod 79.

<sup>251</sup> Rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Friulia Venezia Giulia, T-288/07, Recueil 2001, s. II-1619, bod 41.

<sup>252</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Altmark Trans, C-280/00, Recueil 2003, s. I-7747, bod 78.

stát původu, pokud by tyto služby mohly poskytovat podniky z jiných členských států (i s ohledem na právo usazování) a tato možnost není pouze hypotetická. Pokud například určitý členský stát poskytne určitému podniku veřejnou dotaci na poskytování dopravních služeb, může zůstat nabídka těchto služeb kvůli dotaci zachována nebo se zvýšit, což má za následek, že podniky usazené v jiných členských státech mají menší možnost poskytovat dopravní služby na trhu v tomto členském státě<sup>253</sup>. Takovýto účinek však může být méně pravděpodobný, je-li rozsah hospodářské činnosti velmi malý, jak o tom může svědčit například velmi malý obrat.

194. Obchod může být v zásadě ovlivněn i tehdy, pokud příjemce vyváží veškerou nebo téměř celou svou produkci mimo Unii, v těchto případech je však účinek méně bezprostřední a nelze jej odvodit z pouhé skutečnosti, že trh je otevřený hospodářské soutěži<sup>254</sup>.
195. Při zjištění narušení hospodářské soutěže nebo ovlivnění obchodu není nutné vymezovat trh nebo přezkoumávat podrobně dopad opatření na soutěžní postavení příjemce a jeho konkurentů<sup>255</sup>. Je třeba pouze prokázat, že podpora jako taková může ovlivnit obchod mezi členskými státy a narušit hospodářskou soutěž.
196. Komise se však v řadě případů domnívala, že kvůli zvláštním okolnostem mají určité činnosti čistě místní dopad, a obchod mezi členskými státy tudíž neovlivňují. Společnými rysy<sup>256</sup> těchto rozhodnutí je to, že:
- podpora nemá za následek přilákání poptávky nebo investic do dotyčného regionu a nevytváří překážky pro usazování podniků z jiných členských států;
  - zboží nebo služby poskytované příjemcem jsou čistě lokálního charakteru nebo jsou přitažlivé jen pro zeměpisně ohraničenou oblast;
  - vliv na trhy a spotřebitele v sousedních členských státech je nanejvýše nepatrný.
197. K některým příkladům patří:
- plovárny a jiná volnočasová zařízení určená především pro místní spádovou oblast<sup>257</sup>,
  - muzea nebo jiná kulturní infrastruktura, která pravděpodobně nepřiláká návštěvníky z jiných členských států<sup>258</sup>,

<sup>253</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Altmark Trans, C-280/00, Recueil 2003, s. I-7747, body 77 a 78.

<sup>254</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Komise v. Italská republika a Wam SpA, C-494/06 P, Sb. rozh. 2009, s. I-3639, bod 62.

<sup>255</sup> Rozsudek Soudního dvora ve věci Philip Morris, 730/79, Recueil 1980, s. 2671; rozsudek Soudu prvního stupně ve věci Itálie v. Komise, T-211/2005, Sb. rozh. 2009, s. II-2777, body 157 až 160, rozsudek Soudu prvního stupně ve spojených věcech Alzetta, T-298/07, T-312/97 atd., Recueil 2000, s. II-2325, bod 95.

<sup>256</sup> Pokud jde o místní infrastrukturu, viz rovněž pokyny v oznámení Komise o zjednodušeném postupu posuzování některých druhů státní podpory, bod 5 písm. b) podbod viii), Úř. věst. C 136, 16.6.2009, s. 7.

<sup>257</sup> Viz například rozhodnutí Komise o státní podpoře N 258/2000 Koupaliště Dorsten, Úř. věst. C 172, 16.6.2001, s. 16.

- nemocnice a jiná zařízení zdravotní péče zaměřená na místní obyvatele<sup>259</sup>,
- hromadné sdělovací prostředky a/nebo kulturní statky, které jsou z jazykových či zeměpisných důvodů přitažlivé pro potenciální publikum pocházející z omezené oblasti<sup>260</sup>,
- konferenční centrum, pokud jeho umístění a potenciální dopad podpory na ceny pravděpodobně neodlákají uživatele jiným centrům v ostatních členských státech<sup>261</sup>,
- pokud jde o financování lanovek (a zejména lyžařských vleků), Komise objasnila, že by se obvykle měly uvážit níže uvedené faktory tak, aby se rozlišovalo mezi zařízeními, která jsou určena pro místní spádovou oblast, a ostatními zařízeními<sup>262</sup>: a) umístění zařízení (např. ve městech nebo spojení obcí); b) provozní doba; c) převážně místní uživatelé (poměr mezi počtem denních a týdenních skipasů); d) celkový počet a kapacita zařízení v poměru k počtu uživatelů, kteří bydlí v daném místě; e) existence jiných turistických zařízení v dané oblasti. Podobné faktory by mohly být s nezbytnými úpravami relevantní i u zařízení jiného typu.

## 7. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

198. Zrušují se tato sdělení Komise: sdělení Komise členským státům 93/C 307/03 o použití článků 92 a 93 Smlouvy o EHS a článku 5 směrnice Komise 80/723/EHS na veřejné podniky ve výrobním odvětví, sdělení Komise o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci, sdělení Komise o použití předpisů o státní podpoře v případě opatření týkajících se přímého zdanění podnikatelské činnosti.
199. Toto sdělení nahrazuje případná protichůdná tvrzení týkající se pojmu státní podpora, která jsou obsažena ve všech stávajících sděleních a rámcích Komise.

<sup>258</sup> Viz například rozhodnutí Komise o státní podpoře N 630/2003 Místní muzea – Sardinie, Úř. věst. C 275, 8.11.2005, s. 3, a SA.34466 Kypr – Centrum výtvarného umění a výzkumu, Úř. věst. C 1, 4.1.2013, s. 10.

<sup>259</sup> Viz například rozhodnutí Komise o státní podpoře N 543/2001 Irsko – Kapitálové příspěvky nemocnicím, Úř. věst. C 154, 28.6.2002, s. 4, nebo SA.34576 Portugalsko – Jednotka následné péče, Jean Piaget – severovýchod, Úř. věst. C 73, 13.3.2013, s. 1.

<sup>260</sup> Viz například rozhodnutí Komise o státní podpoře N 257/2007 Dotace na divadelní představení v Baskicku, Úř. věst. C 173, 26.7.2007, s. 1; N 458/2004 Editorial Andaluza Holding; SA.33243 Jornal de Madeira, Úř. věst. C 131, 28.5.2005, s. 12.

<sup>261</sup> Viz například rozhodnutí Komise o státní podpoře N 486/2002 Švédsko – Kongresová hala Visby, Úř. věst. C 75, 27.3.2003, s. 2.

<sup>262</sup> Sdělení Komise členským státům a dalším zúčastněným stranám – státní podpora N 376/01– režim podpory pro lanovky, Úř. věst. C 17, 18.7.2002, s. 2.